

ఆంధ్ర పత్రిక

309426

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } టెన్న్ పట్టణము 1918 సం॥ జూలై నెల 12 వ తేది శుక్రవారము } పం. 87
 సంపుటము. 71 } కాశీయ క్రి. వా. స. సం. వత్సర ఆషాఢ మాస శుక్ల చతుర్థి. } సంచిక ౮౭

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) రిజి.
 దుఃఖముతో నమ్మవారు సంతోషముతో పోవుదురు.
 గుణములేకని రుజువుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండవలసిన ముఖ్యమందు. అన్ని రుమానాని, జీవోత్తేజ్యులచే పొందగలచుబడియున్నది. ఎన్ని దినములు అంశమును గుర్తు గుణమును జూపి తెలుసకు మాత్రమే కాక ఎలలకు, పొయి, బట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నవరూగిండును. వెలపాకట్ 1-8 0-8.0 పోస్టేజి 0-8-0. 1 డబ్బా పాకట్ వెల రూ. 5-0-0. పోస్టేజి వేయి.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు రిపియమకొనువారికి పోస్టేజి ఇవ్వాలి. వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 1-6 వెంకటేశ్వర్ల స్త్రీ, పి.సి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1-7-18 మొదలు చందావివరము.

చందా సం॥ గు	రు.	18-0-0	18-8-0
6 మాసములకు	9-0-0	9-12-0	
3 ,,	4-8-0	5-8-0	
1 ,,	1-8-0		

వి. పి. ఖర్చులకు వేరే తమకు భరించవలయును.

లోకలు చందాదారులకు మాత్రము

దినపత్రిక చందా సం॥ గు	రు.	15-0-0
... .. 6 మాసములకు	7-12-0	
... .. 3 మాసములకు	4-0-0	
... .. 1 మాసములకు	1-6-0	
విడిపత్రిక.	0-1-0	

వారపత్రిక సంచికతో

చందా సం॥ గు 3-0-0 4-0-0

మేనేజరు : ఆంధ్ర పత్రిక.

అమృతంజనము

చక్కని జబ్బితో సహా సీసా 1-3 వెల 0-8-0

తలనొప్పి, మాన్యును, పార్శ్వపు నొప్పుల కొని దోలును. నాయువు పోట్లు మృద్యును. నునానగలిగి యుండును. క్షతించుట నుండవలసినది.

వనమూలికలచే హింసూడకే మందు తయారుచేయబడును. మంచివలెను.

విజ్ఞకములలో కూడ దీనిని పొందుచున్నారు అమృతంజనము డి.పి. బొంబాయి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బహుంజ పురాణము.

(వ ద్య కా వ్య ము.)
 గాఢముగా విశదీకరించుటకు వరుసేసిమిది పురాణము లో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు సృష్టినది? కలభేకము లో కలిగి ఆచారవ్యవహారము లెట్లున్నాయో ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు సుష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథములై మంచి యాభిప్రాయమునిచ్చియున్నావి. శ్రీమతుల నులభము. 500 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్రము. వెల 5-0-0. కచ్చులు వేయి.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైలి:— నులభము, మృదువధురము, భావగర్భితము 5000 పద్యములతోపు. మంచికాగితములపై అచ్చు. వారికో తైండు ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
 తెలుగు పండితుడు, ముద్రికినివత్ ముద్రాక్షరణ. కర్నూరు.

ఆంధ్ర విద్యాభివృద్ధిసంఘము

1918 సంవత్సరమునందు ఇంటర్మీడియేటు బి. ఏ. పరీక్షలందు నెగ్గి ఇంజనీరింగు పరీక్షకుగాని వైద్యకరీక్షకుగాని చదువదలచిన విద్యార్థులకు ఆంధ్రవిద్యానిధిచుండి ఒకటిరెండు విద్యార్థి వేతనంబుల నొసంగుట కేర్పాటు చేయబడును. కాన విద్యార్థి వేతనంబులను బడయ గోరువారు వారి గుణగణంబులతో నీ క్రింది వారికి వెంటనే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి
 కార్యదర్శులు
 7, తింటుకెట్టిపేట, మదరాసు.

- 1 ఆంధ్ర సంరక్షణ:— ఒకసంచిక (అనేకమాత్రము విషయములకు లెక్కగ్రంథముచక్కనివ్యాసములు.) 0-1-0
  - 2 వర్ణావశ్యకత:— (వర్ణాశ్రమతత్వమును గలతలములకనుగుణించును. జాతివ్యవస్థలకు మందు. మతాభిమానములకు విందు.) (1218) 0-8-0
  - 3 జన్మాంతరము:— (పూర్వోత్తరజన్మలకు సాధించును. మరణభీతిని వాదించును.) 0-8-0
- పోస్టుఖర్చులు వేయి:— ఇట్లు వ్రాయుచు:—
 కాకినాడ } గోవిందరాజు హరిశ్చంద్రరావు.
 గోవాపేట జిల్లా }

ఆంధ్రోద్యమము.

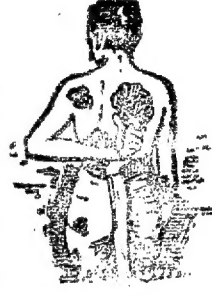
మొదటి యొ దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు, యజమాన్యులు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములగుంపు. వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేయి.

ఆంధ్రోద్యమ కార్యాలయము, 7, తింటుకెట్టిపేట, మదరాసు.

తామర తైలము.

జబ్బి 1-8 0-8-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

రాజరాణి గుర్తుల తామరతైలము పూరినాక ములకు చాల మంచి మందు లతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచినది. ఆ నేక యేండ్లనుండి

యొక్క తామర నాలుగైదుసార్లు రాచిన తోడనే పోయినదని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు. కాన తామర తీట ఏనుగు గజ మొదలగునవి గలవారందరు ఈ తైలమును ఒకసారి వాడి చూడ గోరవలెను. దీనిని రాచిన మంటయుండదు. చర్మము నలునెక్కదు, పుంకు పడదు.

అమృతంజనము డి.పి.,

109, శ్రీకృష్ణ పోస్టు, 98 జవాహర్ పేట, బార్డి పుకట.

ఆత్మజ్ఞానము.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దేశ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నలైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కు డి.పి., మాంటు రోడ్, మదరాసు.
 ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకములన్నియు వ్యాపకమైన వెలకు దొరుకును. క్యాటలాగు ఇవ్వవలెను. వ్యాపారు. అచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. వి. పి. ఎం. క్వి (193-807) మేనేజరు.
 విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కు డి.పి., మాంటు రోడ్, మదరాసు.

శ్రీకృష్ణలైజా గోపాలకృష్ణ గోపరాజు చక్కని గ్రంథముల డి.పి. వేలములకు 0-9-0
 ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

శ్రీమదాంబ
 ఇది శ్రీ పర్వభాగవతము నామకము. సంఘములచేత సంస్కరించబడినది. అందమును బదిలి పరచుచున్నది. వెల 4 అంశాలు. పోస్టేజి వేయి.
 ఆంధ్రోద్యమ కార్యాలయము, 7, తింటుకెట్టిపేట, మదరాసు.

హరి కల యా 7-12, యా 15-8, యా 38-12,
యా 77-8, యా 287-8.

రాజకీయ సంస్కరణములు

ప్రతిభాపితామహులు: ప్రజాభిప్రాయములు.

కన్యాశుల్కము.

మాంటాగ్యూ-మెయ్యన్ల సంస్కరణ విధానమునందలి తొలి మిగుల మనోజ్ఞముగ నుండుటచే, వానిని పరిమళపువ్వు మిగుల నాగరూపముతో వర్ణించుటకు తత్సంస్కరణ కర్తలచే న్యక్తపలుకుటైన పురోవృద్ధి నెడల సానుభూతిని, మార్పు నెడల ఆశక్తిని నిజమని విశ్వసించి మోసపోవుట తటస్థమన. ఈ నివేదికమునందలి ప్రతి వ్యాఖ్యానమునకును యుద్ధాభావ సమన్వితముగ యొక గొప్ప నూత్ర మనుజునిపట్టి యున్నది; కాని దాని వెనుకబడిన మనము మిగుల జాగ్రత్తతో వర్ణించలే నను యొక సవరణము కావలయునున్నది. ఈ విధముగ నాదములకు ఫలితముగ ఆసంపూర్ణమై, మనః పూర్వకముగాని యొక సంస్కరణ ప్రజాభిప్రాయము ప్రకటితమైనది. ఇదియే యావిధానముయొక్క ప్రధాన స్వభావము. ఇందలి ప్రధాన రాజకీయములను మాత్ర ముదాహరణములై, దోషవిరహితములై, యెల్లర మానముల నాకర్షించుచుండెను; కాని వీరి ఆచరణ విషయక చర్చ రమ్యమృతీకివి అనిశ్వాసపూరితములై, పురోవృద్ధినిరోధక నూతనములై వెనుకబడియు చుండెను. ప్రభుత్వ లింగమును సులభముగానించి, మిగుల వేగముగ పనిచేయు నట్లుంచుటలేని యావిధానముయొక్క బహిష్కరణాభిప్రాయము; కాని కార్యాచరణమున మాత్రము బహుళ సంఘ నిర్మాణముచే నది యెక్కువకు కలగవలయునను కారణభూత మగుచున్నది. "రాజకీయ ప్రతిష్ఠాపనములే ప్రజాస్వాభావమున మార్పు కల్గినందులై యుండున" ని యీ నివేదిక మంగీకరింపుచున్నది. కాని పిమ్మట ప్రధానవిషయములలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆభిప్రాయము లాచరణమునకు రావలెననియు, యధాప్రకారముగనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యిచ్చనచ్చిన కాసన నిర్మాణమున కనుగుణము లిగినవిట్లు యుండవలెననియు యీ నివేదికము నాగొనచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండవలె నని యే యీ వాక్యముల యుద్దేశ్యము. అర్థికాది విషయములలో కాసన సభాసభ్యులను లింగము పూర్వమునలే నే నలవలెగ నుండవలెను. ఇటీవలి విషయములలో కాసన నిర్మాణము గావించుటకు రాజప్రతినిధి యొన్ని క సభలపై వాధారపడి యుండవలయునని లేదు.

* * * * *

ఇక రాష్ట్రము పరిపాలనముగూర్చి యోచింతము. ఈ విషయమునగూడ మాటలయందు యుద్ధాభావముల ప్రస్ఫుటముగ నున్నవి. కాని యిది కర్మ సునిధానమునందలి విభజనములముల గలిగియున్నవి. పరిపాలనమును వివిధకాఖ్యలకు విభజించుటవలన యొకపాలనా విధానము తేడవలెననియు, ప్రజా ప్రభుత్వములకు అనవసరమగునట్లుగ గలుగుటయు సంభవించును. ఇండియా కార్యదర్శి జీతమును బ్రెజిడెంట్ భరింపవలెనని యీ నివేదికము నూచించుచున్నది. ఇది కాంగ్రెసు వాంఛా నానుగుణ్యముగ నేయున్నది. కాని కొంత కాలమువరకును ఆంగ్లేయులు యుద్ధాంతరమున స్వీయ పునర్నిర్మాణమున నిరుగ్నులై యుండును. కాన యందలి ఫలితము మన కవిరకాలమున చేపూరజాలదు కావున పార్లమెంటువారింత త్వరగా హిందూదేశ విషయక చర్చ యుండెనట్లును దీక్షతో కృషి సలుపజాలదు. ఇంతేగాక, యొక సామ్రాజ్య మంత్రాంగము నిర్మితమగు ననియు అందు భారతదేశము కలసజ్జముల వలె ప్రాతినిధ్యము నందియుండు ననియు నోచుచున్నది. కావున పార్లమెంటు సభలను యుండవలెనని నీ నివేదికము నూచించుచున్నది.

6. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల గొక్కపు సర్టిఫికేటు ననింగు బ్యాంకి పనిచేసే యేహోస్టాఫీసులో నైపుణ్యమును కొనవచ్చును. ఏ ఒక మనిషియైనను రూప 10,000 లు గలిగి మొత్తమునకు మించి ఉంచుకొని యుండగూడదు.

7. ఆర్థిక సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను జారీ చేయు పోస్టాఫీసువద్ద ఈ సర్టిఫికేటు, వాటికి మొదట చెల్లించియున్న మొత్తమునకు ఏసందర్భములో గాని తక్కువగా టుండు లేట్లప్రకారము గొక్కముగా మార్పుకొనవచ్చును. ఈ వివరములను ఇతర వివరములను ఏ పోస్టాఫీసు వద్దనైనను తెలిసికొనవచ్చును.

ఎల్. డేవిడ్స్,
అడ్మినిస్ట్రేటరు.

యముకాను. ఆంగ్లదేశ మసంవిద్యుత్తియం దుండి, కలనరమున నున్న సమయ మున మాంటాగ్యూ గారు మరొక బాధ్యతను ఆదేశపు మెడకు చుట్టుచున్నారు. ఈ విధముగ వాదానముల చేతను, గ్రాండు కమిటీ, పార్లమెంటు కమిటీ మున్నగు సంఘముల నేర్పజుచుటచేతను, కార్యనిర్వాహక వర్గమున నీక సొక భారతీయుని నియమించుటచేతను భారత దేశజులకు న్యామోహితుల గావించి, ఆంగ్లో ఇండియనుల స్వార్థముల సమర్థించుటకు కీ విధానమును బూసుకొనుచున్నది. ఇందులకు నెట్టి లాభమును లేదని వేరే చెప్పవలయునా?

* * * * *

ఈవిధానము బ్రెజిడు ఇండియావెడలనేగాక, స్వదేశ సంస్థానములవెడల గావించు వాదానవిషయమున గూడ ఆంగ్లాప్రెజిడెంట్ నున్నది. ఈ సంస్థానముల విజేత, ఆంతరంగిక పరిస్థితులు భాగగు గుర్తింపబడినవి. కాని యాప్రదేశములలో నున్న 700 లక్షలమందిని ఆభివృద్ధి పరచు నూచన లేవచ్చుటగానరావు. ఈ సమయమున మానువిషయములు నివేదికమున గమనార్హములు:

- (1) స్వదేశ సంస్థాన ప్రభుత్వముల గూడ బాధ్యతాయతనులుగ చేయుట.
- (2) ఆ దేశ ప్రజలకు అభిభారత దేశవిషయ నిర్ణయమున పాల్గొన ననుమోగుట.
- (3) ఈ సంస్థానములు తమ ఆంతరంగిక, బహిరంగ పాలనావిధానముల నిరాటంకముగ సాగింప వీలుకలుగునట్లు వారి సంభవత్వములను, సమలను మార్పు నొందించుట.

ఈవిషయములలో సొక్కటైనను ఉదారత్వము వాడగు ఇండియా కార్యదర్శియొక్క ఉదారత్వభావము కార్యరూపమున దాల్చలేదు. స్వదేశసంస్థాన ప్రభుత్వ మొకరాజుచే నిర్వహింప బడుచున్నదని అంగీకరింపుచు, రాజభక్తిని, వీరి లక్షణములకును యిట్టి పాలన మవసరమని మాంటాగ్యూ గారు నడిచియుండిరి. ఇట్టి రాజభక్తియే కాబోలు సంస్థానాధీశుడు సంవత్సరములందు విజేత యువతియగు తనరాజ్యో తనదేశమున కావల కాలము గడుప ప్రోత్సాహ పరచునది! ఇట్టి పరిపాలనమే కాబోలు తన ధనమునోసంగని సాహుకారుని కార్యాచరణను ప్రోయింపచేరేమింపనది! ఇట్టి ప్రభుత్వమే కాబోలు తన యూరోపీయను స్నేహితుల లాభమునకై జెయును ప్రజలను పీడింప నుత్సాహము పురికొల్పునది! మనకు రాజభక్తిని జూపువారి ఆభిప్రాయములేకయే నూతనాభిప్రాయములను వారినై బొమ్మల అన్యాయమని మాంటాగ్యూ గారు, మెయ్యన్ల పథువు గారు ఆభిప్రాయపడిరి. తమతోడివారిలకు నూతనాభిప్రాయముల డొంగుటకంటె నెక్కుడు సేగ యేదిగలదు?..... కాని స్వదేశసంస్థానముల నెట్టి మార్పులుగలిగినను, అవి కాలక్రమమున నూతనాభిప్రాయ వ్యాప్తివలన గలుగవలెనే గాని, బ్రెజిడు ఇండియాలోని మార్పు లవలగలగరాదని మాంటాగ్యూ గారు వచించుట తగదు. కాని యిట్టి నూతనాభిప్రాయ వ్యాప్తికి ఆంగ్లదేశము గూడ ప్రోద్బుటు నిధ్యుక్తమని మాంటాగ్యూ గారు మరచి యుండిరి. ఈ సంస్థానములయందలి నిరంకుశాధికారమును నిరుత్సాహపరచి, కాసన బద్ధతకు పరిపాలనను పాలక పాతీతుల కిరువురుకు డేరుదాముకను నొక మాటను మాంటాగ్యూ గారు వచించుటపోయిరి.

* * * * *

స్వదేశ సంస్థానాధీశుల సభ ఆవసరమని మా ఆభిప్రాయము. ప్రధానసంస్థానాధీశులె 1916-17 సం॥లలో జరిగిన మహాసభలలో పాల్గొనలేదని మాంటాగ్యూ, మెయ్యన్ల గార్లంగీకరించియున్నారు. అయినను, అట్టి రాజుల సంతృప్తికై యిట్టి నూతన సభా నిర్మాణము గావించుచున్నారట అసమంజసము. ఇట్టి సంస్థాన ప్రతినిధులుగలయొకసభ యుండవలెనని మా ఆభిప్రాయము. కొందరు రాజులు సభయందు సభ్యులుగ నుండ దలంచుకొనినంత మాత్రముననే ఇండియా కార్యదర్శి నిరంకుశాధికార ప్రాబల్యమునకై వారిని యుపయోగింప తలచు చున్నారు. ఇందులకు బ్రెజిడు ఇండియాలో ప్రతిపాదనము లేననుగ నుండుటకు సంభవములేదు. అట్టి రాజులను జూచిన మాకు ఏ చాలరము కలుగుచున్నది.

బి. పి. వాడియా

గార్ల మాకిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— నేను "స్వదేశోద్యమము" అను విషయమై ప్రచురించిన కరపత్రమున నిట్లు వ్రాసెదను. "కర్మసాము చేడికొను కృషియును పల్లెల యందలి రైతులు ఆంగ్లభాష నభ్యసించువరకు మనము స్వపరిపాలనమునకై చేయించునది యెడల చున నాతి వివాదమునొందగలదు. కాని, తక్షణమే హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము లభించునెడల, నిర్వాహకమునను భారతజాతీయతనము, జాతీయప్రతిష్ఠాపనముల మూలమునను, జాతీయ భావలవలనను పునర్నిర్మించబడుటయు, అందుచే నాదేశము ప్రపంచ సేవకేయుటయు తటస్థమగలదు. కావున స్వరాజ్య సమస్య రాజకీయముగాని, సాంఘికముగాని కాదనియు, మన ఆత్మసంరక్షణమునకును, ప్రపంచలాభమునకును అవసరమనియు నా ఆభిప్రాయము."

ఈ ఆభిప్రాయముగలయుగ మాంటాగ్యూ మెయ్యన్ల సంస్కరణములను లిలకించినప్పుడవి మన జాతీయాత్మ వివాదకారకములని నాకు గుర్తించెను. ఈ సంస్కరణకర్తలు ఆశీసు పూతులూ, కారా అని నాకు నడియుము కలిగెను. వీరు కేవల మాది భౌతిక భావములనే తమ నివేదికయన వెల్లడించి యుండిరి.

మనము నిరంకుశాధికార పాలనముక్రింద బానిసలనలె నున్నామనియు, ప్రస్తుతిపాలనా విధానము మనలను భరింపుల గావించెననియు, అయిన కాసనమునల బలహీనులుగ చేసెననియు, మన విద్యా, పాఠశాలకాఖ్య, లక్ష్యముతో తిలకింపబడుచుండెననియు, మన వాణిజ్య వ్యాపారములు పరాధీనములైనవనియు, భారతీయులు యూరోపీయనుల కంటె తక్కువ వారుగా పరిగణింప బడుచున్నారనియు మున్నగు నీ విషయములన్నియు ఆటులుండ, భారత జాతీయ దేహము సామ్రాజ్య ప్రతిష్ఠాపనముచే కుంభలాబధమై, ఆత్మను గోల్పోవు నవాయమున బడియున్నదని యెల్లయు ప్రహింపవలెను.

పురోవృద్ధి విషయములలో సామ్రాజ్యదేశములకంటె భారతదేశము ముందంజ చేయుచున్నదని నావృద్ధిభావము. సామ్రాజ్య నాగరకము ధనదేవత నాగాధిపుడు, కేరీసామ్రాజ్యము ననుభవించు చున్నదనుట సత్యము. అచ్చటి ప్రతిష్ఠాపనములు దివ్యమైనవని అంగీకరింప వచ్చును. కాని బ్రహ్మజర్మనీ పూర్వదేశముల ఆత్మ, భారత జాతీయాత్మకంటె మిగులవిన్నదనియు, అందుచే నానికి భారతదేశమునకుగల అధ్యాత్మిక దృక్పథము లేదనియు చెప్పవలసియున్నది.

మాంటాగ్యూ-మెయ్యన్ల సంస్కరణము లాచరణమునకు వచ్చిన యెడల భారత జాతీయాత్మ వివాదము సాధ్యమగును. ఈ సంస్కరణ కర్తలు భారతదేశము ప్రపంచ నాగరకమున కెల్లంపకరించునో గ్రహింపజాలక, మిగుల సంకుచిత దృష్టితో వర్తించిరి. నిదేశీయ నిర్మాణమును నిట్టి ఆధిభౌతిక విధానమునలని భాగదేశము తన భావము ప్రపంచమున కెరజల్ల వీలులేక పోవుచున్నది.

ఇటీవల బయలు వెడలియున్న చిన్న జాతివాగు ప్రాచీన జాతియును మనలను పాలితులుగ చేసిరి. ఇరువురు మనుష్యులు తమ కార్యఫలమును గుర్రెంగక వర్తించుచున్నారు. నున ఆధ్యాత్మిక నాగరక వ్యాప్తిచే, యా చిన్న జాతివారిని రక్షించుట మనవిధి. ఇందులకు స్వయం నిర్ణయ సూత్రమే మనకు సహాయము చేయగలదు.

భారతీయుల మగు మనము మనదేశమును ప్రేమించుచుంటిమి. ఈ దేశమునందలి భుక్తుకగొనిపోయి, ప్రపంచమున నీదేశమునగూర్చి దుర్భిప్రాయముల వ్యాపింప మనము పూనుకొనలేదు. ఈ అన్యాయప్రణయము చాల కాలమునుండి బరుగుచున్నది. ఈ సమయమున మన రాజకీయవ్యాతంత్రవిధానము నలంబింపవలెను. లేదా మన ఆత్మల గోల్పోవలెను.

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు.

హోము రూలర్లు, కాంగ్రెసుసభ్యులను యీ సంస్కరణనివేదికమున సంపూర్ణముగ తిరస్కరింపవలెనని నా ఆభిప్రాయము. ఈ విధానము స్వయంనిర్ణయ నూత్రమునకు విరుద్ధముగనుండి, యీ నూత్రము నామోదించిన మిత్రమండలివారి ఆభిప్రాయములకు ప్రతిపాదనముగ నున్నది స్వదేశీయులగు కాంగ్రెసు, మస్లింలీలు చేసిన సంస్కరణ నూచనలు అలక్ష్యముతో జూడబడి, తిరస్కృతములైనవి.

కాంగ్రెసు-మస్లింలీల విధానము దోష సమన్వితమని యొప్పుకొనినక, చునప్రభుత్వమువారిపట్టువ తేరువలసివచ్చెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918-వ సం॥ జూలై నెల 12-వ తేది

శుక్రవారము.

ఆంధ్ర దేశము - పరిశ్రమలు

ఆంధ్రదేశమునందు వ్యవసాయము వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన వనరులు ప్రజలకు జీవనాధారముగ నున్నది. ప్రజలయందు 100-కి 80 మంది ఈ వృత్తుల వలననే జీవించుచున్నారు. వ్యవసాయవృత్తి పెద్దపట్టాదారులకు సుఖజీవనమునకు సాధనముగ నున్నను చిన్న పట్టాదారులకు సుఖజీవనమునకు సాధనముగా కున్నది. వ్యవసాయదారులందు 100-కి 80 మంది రెండు యెకరములు తక్కువ భూమిని గలిగి యున్నారు. ఈ చిన్ని పట్టాదారులకు పేరుగల వ్యవసాయము జీవనమైనను పనిపాటులు జీవనమని తెలియుచున్నవి. చిన్న పట్టాదారులు స్వతంత్ర జీవనమును గలిగి యున్నను సుఖజీవనమునకు సాధనమును గలిగి యుండరు. వ్యవసాయమువలన వారికిగల రాబడి పనిపాటులు చేసి జీవించెడి వారి రాబడికి తగ్గియుండును. వారికి కుటుంబ పోషణమును జేయుచు సంసారస్థితిని గాపాడుట దుర్లభముగ నుండును. సంసారస్థితిని గాపాడుటకై వారు అప్పులపాత్రై ఆజన్మాంతము ఋణగ్రస్తలై యుండురు. అప్పులయందు మునిగి తేలువారికి సుఖజీవనము ఆత్మగౌరవము దుర్లభము. గ్రామస్థులందు నివసించెడి రయితులు పనివాండ్రు కడుపునిండ కూడులేక నునప్పులందు మునిగి తేలుచు దుర్భరదశయందు ఆజన్మాంతము సంసారభారమును నిరుత్సాహముతో వహించుచుండురు. ఆర్థికశాస్త్రజ్ఞులు నిర్ణయించినటులు భరతఖండమునందు తలకు ఆదాయము రూ 24 అయినచు రూ 10 అయినను జీవయాత్ర దుర్భరముగ నున్నది. వ్యవసాయము జీవనపోషణమునకు ముఖ్యధారమైన దేశమునందు ఆవృత్తికి సంబంధించిన పనిపాటులవలన జీవించెడివారు అనేకులుండురు. వారును రయితులవలె నాజన్మాంతము నిరుత్సాహముతో నిర్ణయములేకను జీవయాత్రను గడపుచుండురు. సామాన్యార్థికస్థితి కేవిధమయిన భంగము గలిగినను జీవయాత్రయందు నిత్యకృత్యములు జరుగుట దుర్లభమై ప్రజలకు నిస్సహాయస్థితి సంభవించుచున్నది. ప్రజల ఈ నిస్సహాయస్థితిని వర్తమాన మహాసంగ్రామము ధ్రువపరచుచున్నది. చల్లకల్లి వుయ్యారు గుడివాడ మొదలగు ప్రదేశములందు సంభవించిన యల్లరులకు ప్రజల యార్థికస్థితియే మూలకారణము. యధమువలనను కారణముండియును కారణము లేకను అన్ని వస్తువుల ధరలు మిక్కుటముగ పెరిగినవి. యధమువలన దిగుమతి వ్యాపారము తగ్గినందున విదేశవస్తువుల ధరలు మోచుట సహజము. బట్టలధరలు రెట్టింపు పెరిగినవి. ఇతరవస్తువుల ధరలును పెరిగివి. ప్రజలకు జీవనపోషణభారమును వహించుట దుర్భరముగ నున్నది. ఇట్టి విషమపరిస్థితులందు అల్లరులు అరాచకకృత్యములు సంభవించుట సహజము. క్రస్తుము వ్యవసాయలేరుణమునందు జనులకు పనిపాటులు

గలవు గాన నల్లరులు ఆగినవి. పనిపాటుల తరుణము పోయినతోడనే తిరిగి అల్లరులు పొడసూపుటయును సంభవము. ఆ యల్లరులు పొడసూపుకుండుటకై ఆంధ్రదేశమునందును జీవయాత్రకు ముఖ్యసాధనంబు అయిన పదార్థముల ధరలను నియమించుటకు ప్రయత్నములను జేయుట యవసరమని తోచుచున్నది. ఆహారపదార్థముల ధరలు బట్టలధరలు విహరీలముగ పెరిగినవి. ఇంకను పెరుగుటయును సంభవము. బట్టలధరలు పెరుగుటకు అభావము కారణంబైనను నాహారపదార్థములు పెరుగుటకు అభావము కారణముగాదు. అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరుగుటయే దీనికి ముఖ్యకారణము.

సంసారమునందు అన్ని వ్యవస్థలు అన్యోన్య సంబంధమును గలిగియున్నవి. కొన్ని వస్తువుల ధర పెరిగిన నన్ని వస్తువుల ధరలు పెరుగును. జీవనోపాధి కవసరమైన యాహారముల బట్టల ధరలు పెరిగినందున నితరపదార్థముల ధరలును పెరిగినవి. ఈ సందర్భమునందు చిన్నపిల్లలకు చెప్పెడి చీను కథయందలి కార్యకారణముల వలె నార్థికస్థితియును నన్యోన్య సంబంధమును గలిగియుండును. జీవనోపాధి కవసరమైన ముఖ్యపదార్థముల ధరలు పెరుగుట వలనను నితరపదార్థములను అమ్మెడి వారును నాయాపదార్థముల ధరలను హెచ్చించుట యవసరమగుచున్నది. ఆహారపదార్థముల ధరలు పెరుగుటకు సహజమైన కారణములు గానరావు. గ్రామములందు ధాన్యము గలదు ధాన్యముల ఎగుమతికి సాధనములు లేవు. పట్టణములందు ధాన్యముల ధర పెరిగెడిది. గ్రామములందు రూపాయి కంటికి కనుపడుటలేదు. 100 కి 2 రూపాయల వడ్డీ నిచ్చినను సొమ్ము పుట్టుటలేదని ప్రజలు మొరలిడుచున్నారు. రయితులకు సొమ్ముపుట్టనందునను ధాన్యము తగిన రీతిని విడుదల గానందునను పొలముల ధరలు తగ్గినవి. రయితుల కష్టభూమిపైను సంసారస్థితియందు సయితము యధము విశేషమైన విపర్యస్తమును గలిగించినది. ఈ విపర్యస్తమునకు ముఖ్య కారణము ప్రజలకు వ్యవసాయము ముఖ్యమైన జీవనాధార మగుటయును పరిశ్రమలు లేకుండుటయును నైయున్నది. దేశమునందు జీవనపోషణమున కవసరమైన ధాన్యమున్నను నాగరిక సంఘమున కవసరమైన యితరపదార్థముల లేమిడివలన జీవయాత్ర దుర్భరమైనది. పాశ్చాత్య సంస్కరము పాశ్చాత్య వ్యాపారము సంసారసుఖమునకు అధికమైన యవసరములను గల్పించినవి. ఆ యవసరములకు భరతఖండము ముఖ్యముగ నాంధ్రదేశము పాశ్చాత్యదేశములపై నాధారపడి యున్నది. పాశ్చాత్యుల వ్యాపార పరిశ్రమ తంత్రములు భరతఖండమునందలి వ్యాపార పరిశ్రమముల నాశనము చేసి దేశమునకు ఆర్థికస్థితియందును పరాధీనస్థితిని సంగ్రహముచేసినవి. ఆంధ్రదేశమునందు పూర్వకాలమునందు గల వ్యాపారము పరిశ్రమలు ఇప్పుడు మాయమైనవి. పూర్వకాలమునందు జనులకు జీవనోపాధికి సాధనములయిన నేత అద్దము మొదలయిన పరిశ్రమలు ఇప్పుడు క్షీణించినది. ఓడల వ్యాపారము పొగయోడల పోటీవలన క్షీణించినది. కాలువల వ్యాపారము నైలుపోటీవలన క్షీణించినది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వ్యవసాయ వృత్తిని నభివృద్ధి చేసినది. కాని ఆ వృత్తియందైనను వ్యవసాయ శుభస్థితికిని ప్రజలయొగ జ్ఞేయములకును నవసరమైన సంపూర్ణ వికాసమునకు సాధనములు లేవు. వ్యవసాయాభివృద్ధికి అవసరములైన ఉపవృత్తులు లేవు. జీవన

పోషణమున కవసరమైన యితర వృత్తులు లేవు. వ్యవసాయవృత్తి వికాసమునకు సాధనములైన ఉపపరిశ్రమలును జీవనపోషణమున కవసరములైన యితర పరిశ్రమలును దేశమునందు ప్రబలినగాని దేశసౌభాగ్యము సాధ్యముగాదు.

నర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారు మైసూరు ప్రజలకు జేసిన హితోపదేశము బ్రిటిషు ప్రజలకును ముఖ్యముగ నాంధ్రులకును వర్తించుచున్నది. ప్రజాదాయ పరిమాణము వృద్ధిగానంతవరకును ప్రజలయార్థికస్థితి బాగుపడనేరదు. ప్రజల యార్థికస్థితి బాగుపడిన గాని దేశసౌభాగ్యమునకు సాధన మేర్పడదు. వర్తమాన మహాసంగ్రామమువలనను నితర ప్రాంతవాసులకు గలిగిన లాభము లాంధ్రదేశ వాసులకు గలుగలేదు. కారణ మాంధ్రదేశమునందు పరిశ్రమలు లేకుండుట యని విచారించిన తేలుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు గల జనుకనారయంత్రములకు యధమువలనను లాభము గలిగినది. ఆంధ్రదేశమునందు దింకను ననేకములైన జనుకనారయంత్రములను స్థాపించుట కవకాశములు గలవు. ఆంధ్రదేశమునందు దూది యంత్రములను స్థాపించుటకు విశేషావకాశములు గలవు. బొగ్గు దూది దేశమునందు గలను. బట్టలకు నూలునకు గిరాకి గలదు. కాని ఇంతవరకెవరును దూదియంత్రములను స్థాపించుటకు సాహసించలేదు. ఆంధ్రదేశమునందు పరిపాటు యధికమైనందున వడ్లమరలు విశేషముగ నిర్మితములైనవి. సంగ్రామము వలనను వడ్లమరల లాభవస్తువులు విడితములైనవి. ధాన్యపు పెగుమతియును దిగుమతియును దుస్తరమైనది. రైలు బండ్లులేవు. ఎగుమతులు దిగుమతులు కొంతవరకు ప్రతిషేధింపబడినవి. వడ్లమరలందైనను నుప పరిశ్రమలులేవు. పిండిచేయుట మొదలగు నుప పరిశ్రమలు లుండిన యజమానులు లాభమును బొందియుండురు. ఆంధ్రదేశమునందు నూనె పరిశ్రమలను ఎరువు పరిశ్రమలను స్థాపించుటకు విశేషమైన యవకాశములు గలవు. ఆంధ్రదేశమునందు కొబ్బరి, నేరుకనగ, నవ్వులు, ఆముదములు, అవిశలు, ప్రత్తిగింజలు మొదలగు నూనెపదార్థములు విశేషముగ పండుచున్నవి. ఆ పదార్థములు సహజరూపముననే విశేషభాగము ఎగుమతి యగుచున్నవి. పూర్వకాలము ఆంధ్రదేశమునందు ఆముదముల పరిశ్రమ విశేషముగ నుండెడిది. మట్టి నూనెల పరిశ్రమము ఆకర్షణను నాశనము చేసినది. ఇప్పుడు యధమువలన నాముదము నూనె ఎగుమతి గావలసి వచ్చినది ప్రభుత్వమువారు ఆముదములను పండించెడి వారికి సదుపాయములను గలుగ జేయుదుమని ప్రకటించిరి. పండించిన ఆముదములు సహజ రూపముననే ఎగుమతి గావలసి యున్నది. ప్రభుత్వమునకు దూరదృష్టి లేకుండుటవలనను వారవలంబించిన వ్యాపార తంత్రమువలనను ఆముదపు నూనె పరిశ్రమ పాడైనది. దేశమునందు నూనెపరిశ్రమలను స్థాపించుటవలనను ననేకమైన యుపపరిశ్రమలను స్థాపించుట కవకాశములు గలవు. తాతాకంపెనీవారు పడమటితీరమునందు లక్షలరూప్యములు వ్యయము చేసి కొబ్బరినూనె పరిశ్రమమున్ను నుపపరిశ్రమలను స్థాపించ దలపెట్టినారు. తూర్పుతీరమునందును నట్టి పరిశ్రమలను స్థాపించుటకు విశేషమైన యవకాశములు గలవు. నూనె పరిశ్రమలవలన నుత్పన్నమగు నుప పరిశ్రమల వలనను నాంధ్రదేశమునకు విశేషమైన ప్రయోజనము గలుగ గలదు. నూనె తీసిన తరువాతను నిలిచి

యండిన పిండినుండి ఎరువులను తీయుటకు నీలు గలదు. వ్యవసాయము ప్రధానవృత్తిగల యాంధ్రదేశమున కీ పరిశ్రమ వలన వ్యవసాయాభివృద్ధికి సాధము లేర్పడగలవు. ఆంధ్రదేశమునందు పరిశ్రమలు వృద్ధిచేయుటకు ప్రజల యాధిక్యత శుభప్రదముగా జాలదు. పాలక పాలితులీ రహస్యమును గ్రహించి పరిశ్రమలను స్థాపించుటకై పాడుపడుట యవసరము.

యద్ద మారంభమైన తరువాతను పాలకులు పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు పరిశ్రమ వండితుని నియమించిరి. వారివలన దేశమునకు గలిగిన లాభ మతిస్వల్పముగా నున్నది. ఇప్పుడు విజయ రాఘవాచార్యులుగారు సహాయాధి కారిగా నిర్ణయింపబడిరి. వారి నిర్ణయమున దేశమునకు ప్రయోజన మెర్పడునని నమ్ముచున్నాము. కాని పాలకులు జపానుదేశమునందు వలె పరిశ్రమ వండితులను నియమించి పరిశ్రమ నిర్మాణమునకు దోడ్పడిన గాని పరిశ్రమ నిర్మాణము సాధ్యము గాదు. వర్తమాన పరిపాలన దశయందీ యుదాగచారణమునకు పాలకులు గడంగుట దుర్లభము. భారతీయుల స్వరాజ్య వాంఛకు ఆర్థికసమస్య యొక ముఖ్యకారణముగా నున్నది. విద్యావంతులు వారి యాదాయమును భూములను గొనుటకు గాకను పరిశ్రమ నిర్మాణములకై వినియోగించిన దేశమునకును వారికిని లాభము గలుగగలదు. ఇప్పుడు భూముల వెలుతుగ్గి ఆదాయము క్రమముగ రావపుడైనను నీ విషయము వారికి బోధ్యముగావలసియున్నది. పెద్ద పరిశ్రమలనె కాకను చేతిపనులను వృద్ధిచేసి గృహ పరిశ్రమలను స్థాపించుట కవకాశముగలదని మైసూరు సంస్థానమునందు జేయబడుచున్న ప్రయత్నములవలన విదితమగుచున్నది. ఆకర్షణీయత వలన బిని ప్రజాదాయమును వృద్ధిచేయుట ప్రజల శుభస్థితికి సాధనము. ప్రజలు సొమ్మునకై కష్టపడుచున్న సమయమునందు పాలకులు ప్రజలకు సులభముగ ద్రవ్యము లభించెడి సదుపాయము నను నిర్ణయించి వారి నుద్ధరించుట ధర్మము. ప్రజల యాధిక్యత సంతృప్తికరమైన సశాంతిని సంతృప్తి కిని గారణములు పోయి ప్రజలు భక్తి పరాయణులు గాగలరు.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు

—:—:—:—

రాజ్యాంగసంస్కరణముల ఉపయోగానుపయోగములను గురించి అభిప్రాయములు ప్రచురింపబడుచున్నవి. ఇంగ్లాండునందలి ఆంగ్లేయపత్రికలు సంస్కరణములు పరమోదారములని సంస్తుతించుచున్నవి. డెయిలీన్యూసుపత్రిక “చరిత్రయందీ యుదారపుట్టును” అనియును మైమ్మపత్రిక “మనకాలమునం దింతకంటెను ప్రముఖమైన రాజ్యాంగవిధానము ప్రచురితము గాలేదు” అనియును మాన్చెస్టరు గార్డియను “రాజ్యాంగవిధానము ప్రజాస్వామ్యత్వ వ్యవస్థనుకాదు కాంగ్రెసు విధానము బ్రిటీషుపాలనవర్తమునకు బదులు భారతీయ పాలనవర్తము నాకాంక్షించుచున్నది. కానినియోజకవర్గ వ్యాకసమును గోరుటలేదు.” అనియును, డెయిలీక్రానికలు “విధాననిమగ్నము సులభముగాదు. కాని లోకాభ్యుదయమును గోరువారలకు దానిని బరిశీలించునపుడు దాని ప్రాముఖ్యత విదితమగును” అనియును, ఈ విధముననే డెయిలీ తెలిగ్రాఫు డెయిలీన్యూసు మార్నింగుపోస్టు డెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు అబ్జర్వరు అభిప్రాయములను

దెలిపి యున్నవి. అందు కొన్ని వ్యతిరేక సంస్కరణములు జాతీయవాదులను సంతృప్తి పరిగలుగజేయజాల వనియును సామ్రాజ్యవిప్లవమునకు సాధనములగు ననియును తెలిపి యున్నవి. బ్రిటీషు కాంగ్రెసు కమిటీ “సంస్కరణ విధానమునందలి ముఖ్యనిర్ణాంతములు అనుకూలముగ నున్నవి” అని తెలిపియున్నది. ఆంగ్లేయ వ్యతిరేకమును నేకగ్రీవముగను మాంటాగు వమ్ము ఫర్లు విధానము నాశ్వర్యించుటవలనను నావ్యతిరేకము ఆంగ్ల స్వత్వ సంరక్షణమునకు భంగముగలుగదని నమ్మకము గలిగిన దని ప్రవచించుచున్నది. ఆంగ్లాధికారమున కేమియును భంగముగలుగనపుడు భారతీయులకు విశేషమైన లాభముగలుగదనియును స్పష్టమగుచున్నది. బ్రిటీషు కాంగ్రెసుకమిటీవారు కాంగ్రెసు అభిప్రాయమును గనుగొనకనే సంస్కరణ విధానము బాగున్నదని తెలుపుట కేమి కారణమో తెలియకున్నది. అనసర జాతీయముహాసభ సంస్కరణవిధానమును విమర్శించుట కవకాశమును గూడ నున్నది. రాష్ట్రీయ సభలును గూడ నున్నవి. అయితను నీ యభిప్రాయ నిర్ణయమును దెలిసి కొనకను బ్రిటీషు కమిటీవారు బాగున్నదని నిర్ణయించుట యధర్మము. కాంగ్రెసు ప్రతికూలాభిప్రాయమును దెలిపినపుడు వారి స్థితి యసంబద్ధము గాగలదు. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు సంస్కరణ విధానము నిరుపయోగమని ప్రకటించెను. సంస్కరణ విధానము విదేశనిర్మితమనియును స్వయం నిర్ధారణ ధర్మము ననకరించ లేదనియును నిరంకుశాధికారమునకు ప్రతికేయ లేదనియును భారతీయులయందు విశ్వాసము లేదనియును స్వరాజ్యమునకై నిరంతరాంతరము చేయవలయుననియును అయ్యరుగా రుపదేశించిరి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు ఉడపారించిన బర్నర్డు హబుసుగారి వాక్యములు వర్తమాన పరిపాలన దశయందు తరచోపాయము లేదని విదితమగుచున్నది.

“భారతీయులు వయోవృద్ధులైనప్పటికిని తమకంటె పిన్నవారకు విశేషములంద్ద శిష్యులై, యెన్నటికి మార్పు జెందని విద్యావిధానము నవలంబింపుడు, నిరంతరము పాఠశాల యంత జీవితమున గడువలసి వచ్చుచున్నది. భారతీయులను రాగులను గానించి, వారల వ్యక్తిత్వమును రూపుమాపి, నిరంతరభావికలును మహావైదికాపరాధ మొనర్చుచున్నాడు. సంగ్రామమున ప్రజల రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును తొలగించుట ఆన్యాము. ఏలనన, అందుములమున వారి కీర్తియు ఆత్మగౌరవమును బహళము నొందుదు. కాని యీ లోపములు ఆధిభౌతికాభివృద్ధివలన కొంతవరకు తొలగి పోవచ్చును. కాని, జయించి పిమ్మటగూడ వారిని నిరంతర పరాధీనతలోను గానించి, వారలకు శిశువులవలె పరిగణింపుడు, నాడు తమ ఆజ్ఞావక్తలై మెలంగవలెనని కాసింపుట మానవజాతి కంతకును మహాపరాధముగ పరిగణింపబడుతు!”

పశువులుగారి భావములు మాంటాగు వమ్ము ఫర్లుగారిల సంస్కరణభావమునకు ప్రమాణములు.

మరొక స్వరాజ్యవాదిన బంధించుట

దీక్షి స్వరాజ్యసమితికి సహకార్యదర్శి పండిత నేకరామ శర్మగారు దేశసంతృప్తి కాననము 5-వ ప్రకరణము ననుసరించి పట్టుకొనబడిరి. 4000 రూప్యముల జామీను వివాదను విడుదల జేయబడి. 17-వ లేటికి కేసు నాయిదా జేయబడినది. స్వరాజ్యవాదుల సంక్షోభమునకు పాలకులు పూనుకొనిరాయను సంక్షయము గలుగుచున్నది.

బెల్జియమురాజు మహారాజును సత్కరించుట.

బెల్జియమురాజు సాటియాల మహారాజును ఆర్థుల ఆఫ్ లియోఫార్డు విడిదముతోను జగదీశునకు డౌడెనులను ఆర్థుల ఆఫ్ దిక్లూను విడిదములతోను సత్కరించినను శుభవార్త భారతీయుల ప్రతిభకునిదర్శనము. యద్దములన భారతీయుల కొద్దప్రతాపమును స్థాపించు రణనిగమములను ప్రకటితమైనది. భరతిభండమునందు స్వపరిపాలనస్థితి యేర్పడిన వారికొద్దప్రతాపముల విజృంభణమున కెంత యవకాశము గలగలదో పాలకవర్గ మాహింనుట సమంజసము.

జర్మను చాన్సెల్లరు రాజీనామ

కూల్టరుప్రభువు రాజీనామా ఇచ్చినట్లులను హాకాహింజుగా రు ఛాన్సెలరుగ నియమింప బడుదురనియును జర్మను పత్రికలు ప్రచురించుచున్నవి. కూల్టరు ప్రభువుగారు యద్ద పరిసమాప్తి సంధివలన సాధ్యమనియును విజయమునలన సాధ్యము గాదనియును తెలిపియుండెను. ఈ వర్తమానలన జర్మను వ్యాపక పక్షమునకు ప్రాబల్యముగలదని తెలియుచున్నది. యద్దము సాగుననియును సంది సాగదనియును మాహింపకలసి యున్నది. సాంఘికవాదులకు హింజుగారి నిరూపకము ప్రతికూలముగా నున్నది. ఇయ్యది జర్మను వ్యాపకపక్షమునకు యద్దలభ్యము గలిగించుట సహజము.

ప్రాచ్య సంగ్రామ ప్రస్తావనములు.

ప్రాచ్యభాగమునందు యద్దప్రస్తావన ప్రకటనమునకు కనక పోషణము నొసంగ హిందూదేశ పాలక వర్గాధీశము చేరుట చునవచ్చుననియును అధినిదేశముల ప్రతినిధులకు భరతి భండమునందు ప్రమేయము గలుగజేయ కలయుననియును కర్నూలు రెవెన్యూ మార్నింగు పోస్టు పత్రికకు వ్రాసిరి. యద్దము ప్రాచ్యదేశమునకు వ్యాపించిన కొలది యద్ద నిర్వహణ భార మంతయును భరతిభండము భరించుట యవసరము గావచ్చును. అట్టి పరిస్థితులందు భారతీయులకు స్వదేశ పరిపాలనము నందు ను యద్ద నిర్వహణమునందును ప్రమేయము లేకుండవలయు ననియును నాష్ట్రీలియనులకు ప్రమేయము గావలయు ననియును గోరుట ధర్మ విరుద్ధముగదా! మాంటాగు సంస్కరణముల వలన గలుగగల ప్రయోజనము ఇట్టిదియెనునని విదితమగుచున్నది.

డిల్లీసభ తీర్మానముల నాచరించుట.

చెన్నపురి వీరతనమువారు డిల్లీసభ తీర్మానముల ననుసరించి యద్దపరికరముల కమిటీయని, పరకుల కమిటీయని, నాకానిర్మాణపు కమిటీయని మూడుకమిటీల నేర్పాటుచేసి యున్నాడు. ఇందు ముప్పాతి క భాగము యూరోపీయులు, మిగిలిన వారు భారతీయులు గలరు. అహమ్మదు నిలిమర్కయానుగారు రెండు కమిటీలలోను, మార్కవానాయునియూర్తి నాయుడుగారు రెండు కమిటీలలో నే నుంచ నలసి వచ్చినది. దీనిని బట్టి చూడగ భారతీయులలో ఇంతకంటె యోగ్యులు మరెవ్వరు నలేరని దీరతనమువారి అభిప్రాయమో ఇంగ్లీషు వ్యాపారస్థులను, ఇంగ్లీషువర్తక సంఘముల ప్రతినిధులను ఈ కమిటీలలో కొల్లగా తురిపించుట కంటె బరంపురము మొదలు రామేశ్వరమువరకును హోమయాలయలు కాని భారతీయుల యింకను సభ్యులుగా నుండుటకు దొరకక పోయిరా?

ఎవరయో ఏరు?

నారాయణ వామనలిలగారు పూర్వాశ్రమము నందు లోకమాన్య తిలకుగారి నాయాడి. ఇప్పటియన క్రయస్తుతము. అహమ్మదు నగరములో ఆమెకినను మరాఠీ మిషన్ వారి పోషణముక్రింద చాలాకాలముండి, ఇప్పుడు సతారాలో వాసుమేర్వజుచుకొని క్రైస్తవ సన్యాసియై, ఎరికద్దకు కొకపయిస నయిన ఆడిగిపుచ్చుకొననని కీధ్రము పూని, హాయిగా నారాయణుడు నారాయణుని జలించుచు కాలమును పుచ్చుచున్నాడు. అడెందులననో గాని యూహ్య నారాయణ వామన తిలకుగారు ఇహలోక వ్యాపారముల కేగి నునన్యును ద్రిప్పి హోమయాలయలను అడిపొనీనాడు. ఈ యన అభిప్రాయములు ఈ దేశపు పత్రికలలో కుక్రమముఖమున ప్రచురింపబడుటయేగాక లండనుకుగూడ దయ్యదిగిన రయుటకు కంపెనీ వారివలన పంపబడగా లండను మైమ్మపత్రిక ఎంతో శుభోదముతో ప్రచురించినది. ఈ మహాకీర్త్యము “తిలకు” అను నామము దేమోయని చాలమంది వ్రాయుచున్నాడు. కాని నారాయణ వామనకు నొప్పునంట్లుగి పండితుడు. అనేక గ్రంథములకు కర్త. కీర్తనకారుడు. మరాఠీభాషలో రామాయణమునలె క్రీష్ణాయణమును మహాగ్రంథమును వ్రాయుచున్నాడు. ఈ పనిని సతారాలో పూర్తిచేయక నారాయణుడు ఎప్పుడునుతాను జోకర్లను కలుగజేసికొనని రాజకీయములలో ప్రేమపెట్టజూచుట గ్రుడ్డుపచ్చి పిట్టను జేక్కిరించుట గాదా?

ఒకప్రమాదము:— కలకత్తాలోవృద్ధులైన అనునామె పైకిలు బండిమీద నెక్కుయందగ కొక నాటకముండి వచ్చి అనున క్రింద బడగొట్టెను. ఆమె స్వాగతము పిమ్మియుండగా కై న్యకళాశాలలోని వైద్యశాలకు నీనివోయిరి.

రెండవ యుద్ధముగమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్తు లి పు డ నే క్షి త ము లు.

ఈ ఋణము నూటికి రెండుపాళ్లున ఈయబడును. వృత్తిపన్ను లేదు. ఈ యుద్ధముగ పత్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 108 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూపాయలును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యుదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీని చింపి మీ పేరువ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్తు న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్ వారికి,..... 1918.

కో కా ధి ప తి,

ఇందులో .....రూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

అయ్యా, దీనికొక యుద్ధముగపత్రమును ((పామిగరికోటు *) నుకొని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్యుదాచ వ సంవత్సరములో సామ్యుదాచలయినో ఆ సంవత్సర ముండెనిచ్చి తక్కినవారిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 28, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.

(పైజరిలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు..... (సమైక్యముగ వ్రాయుడు.)

వి రో పా మ హా నం గ మ ము

(రైతుకు ఏ జన్మి)

ఇంగ్లండు

ఆస్ట్రేలియను ప్రధానమంత్రి యువస్వామి.

లండను, జూలై 11:- ఆస్ట్రేలియను ప్రధానమంత్రి హ్యూగ్స్ గారు లండనును బ్రిటిషు వస్తునిర్మాణసంఘసభ యం దువసరించుచు ఇట్లు చెప్పిరి. యుద్ధానంతరము ఆంగ్లా సామ్రాజ్యము పూర్వస్థితిని నిలుపుకొనగోరవో సామ్రాజ్యము కష్టమయియుండు పరిస్థితులగు నేర్పాట్లను చేసికొనవలెను. యుద్ధానంతరక్షణమున గలుగుస్థితుల నెదుర్కొనుటకు సిద్ధము కావడందే యుద్ధమున జయించుట యనగా పండునుకదలి నై చెక్కును గ్రహించుటయే. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును, ధాంబికమును కొంత కాలము నిలుచును. కాని ఆర్థికాధిపత్యము క్షీణించుటకు ఆరంభము కాకయ్యెను. స్వాభిమానము తోడను ఏకాకీయముతోడను వృద్ధిమొందుచు అధిక శ్రావ్యతాపముల గలిగిన ప్రజలవలన గాక ఈయహా సామ్రాజ్య మింకేవిధమున దృఢతముగ నుండగలదు. లాభి కరముగ వెల్లుబడిని వినియోగించి జనులకు మంచి నీతిములిచ్చి పనిని బాగుగా జరిగించుకొనక, భూమిని ఫల సాయము లను వృద్ధిపఱచుకొనకను అర్థికాభివృద్ధి నొందకున్న సామ్రాజ్య మెట్లు దృఢతముగ నుండును. వీరి మీదనే సామ్రాజ్యాధిపత్యమును, సామ్రాజ్యపు సుస్థితియు ఆధారపడియుండును. యుద్ధానంతరము బ్రిటిషు ఆర్థిక రాజ్యనిలబి లాభికరముగా నుండవలసి యుండును. ఇట్టి చావు బ్రతుకులధికులందు, విషయము లేమియు గమనింపబడక కదలి వేయుచున్నది. ఇంకేమహాదేశమును ఇట్లు చేయుట లేదు. లోకవ్యాపారమున జర్మనీభాగమెట్లు వృద్ధినిందెనో చూడుడు. 50 ఏండ్లక్రిందట బ్రిటనుదేశము జర్మనీకింటే విడిం తలు ఇనమును, 2½ ఇంచులు ఉక్కును గలిగియుండెను. 1912-వ సం. న బ్రిటిషు దేశమునకంటె జర్మనీ రెండంతలు ఇనమును, 2½ ఇంచులు ఉక్కును గలిగియుండెను. సామ్రాజ్య పు పారిశ్రామిక పౌధములందు ముఖ్యగారములను జర్మను లాక్రమించుకొనియుండిరి. జర్మనీ మెల్లమెల్లగా చొరబడి బ్రిటిషు పారిశ్రామిక జీవము క్షీణింపజేసెనది. కనుక జర్మనీ లాభిముగోతను బ్రిటిషుదేశము వ్యాపారము చేయుచుండె ను. లోకము అత్యధిక స్థితుల ననుభవించుచుండగా యుద్ధా న్నూర్వము బ్రిటిషు వ్యాపార రాజనీతి అతిస్వల్పమున చెల్లుచుండిన వాడై నను యుద్ధానంతరమున అది యంతకరిం చునని చెల్లులచా? యుద్ధానంతరము ఆర్థికాభివృద్ధికి మనము తగు ప్రయత్నములను ముందుగ చేయుచున్నచో నాశనముగ దుము. యుద్ధానంతరము స్థితు లెట్లుండునో అనేకులకు తెలియ

దు. బ్రిటిషువారి యుద్ధముగము 80000 లక్షల పౌనలై నది దీనికితోడు దీనినై సాముకు రోట్లకొది కట్టి పెరుగుచున్నది ఇది యిట్లుండే యుద్ధకై డీలను మార్చుకొనుటకును, గాయములు తగిలినవానికి వృత్తిపద్ధతు నేర్పుటకును నైసికులకు పింఛెనుల కును కాలసామ్యు క్యులుచుచున్నది. వీనికి తోడు అర్థిక క్యులును అనుచు కేవలముగా గలవు. అందువలన మనకు కాలము బాగుగాలేదని గ్రహించవచ్చును. యుద్ధమునకు పూర్వమున నున్న క్యులుములు కాక యివియున్నయు నూతనక్యులుములు. యుద్ధానంతరము కచ్చుదనమునుండియే ఈ క్యులులును భక్తి చేసికొనవలెను. అందుకొరకు మనము ప్రతిపాస్త మూలభనము నను ప్రతి మాలివానిపనివలనను అధికఫలము సంపాదించగలిగి యుండవలెను. ఉపస్వామములు గాని తిర్వాకములు గాని ఈస మక్యకు పరిష్కరింపబాలవు (పజలు చావవచ్చును. లేకున్న దేమియుండి వెడలిపోవచ్చును. రెండును ఒక పేగాని ఏకైం తీవించుటయొకొనవో చురుకుగా పనిచేయవలసియుండును. ఈ మహాసమస్య నెంతిట్లు మగా యోచించిననంత భయంకరముగ గన్పించుచున్నది. భయంకరముగన్నదను మాటనుచుచు దాని నెట్లో చాటుదుమని విశ్వసించుదురు. కాని ఇది యుద్ధుల కార్యముని మీరునున్నుకు గోచరించును ఈ సమస్యను పరిష్కరించుట కొరకు ప్రతిపక్షమున కక్రమముగ నేర్పడుచి పరిశ్రమలన్నియు కలసి ఏ జాతినుసంస్థాపనక నగునట్లు చేయవలెను. కార్మి కుల కహాకారగుత్తవసరము, ఆర్థిక కనసంపాదనమే ముఖ్యము. యుద్ధానంతరము అను జర్మనుసోదరుని మఱుల కర్తగమగా మొండుటకు (ఆకాము రక్తసిక్తమై యున్నను) గోరువారును కొందఱుగలరు. వారు అంతిష్టాతీయ సామ్రాజ్యత్వమును గోరుచు ఇంకను ఉచారవలెమగు రాజనీతిని ప్రకటింపవలెనని కోరుచున్నారు. జర్మనులను ఇట్లే ఇట్టివర్తన జర్మను లారం భించవలసినదిగాని బ్రిటిషువారుకారు. రష్యులుందు బ్రెస్టులి టోస్కి సంధిని తరువాత గలిగిన స్థితులను జూచిన వారు ఎవ్వ రైన మనస్థితికిని తేమలాభములను బాటియ పారిశ్రామిక విధానముల నేర్పాటుచేయవలెనని కోరునెడల భయభాగింతు లగుదురని హ్యూగ్స్ గారు నభ్యులలకు జెప్పిరి. ఈవిధాన ములు వ్యాపారపు సుంకముల వలననే ఆరంభమై అంతము కావు. స్థితులను బట్టి ప్రతిపక్షమును గమనించు చుండవలెను. ఒకవిధ్యుక్తభర్త మనసరమైనచో దానినేల అనుసరింపవలదు. ఈసమస్యను రాజకీయేతరముగా పరిష్కరింప గూడదు? ఏకక్షపాటికి గాని ప్రత్యేకముగాదు క్యులహార సంబంధమైనది. ఆపవ్యవధార్మములవిషయమున బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు స్వక్రమ ములగువిర్పాలుల బీజములను గడిగియున్నారు. ఈబీజములను

ఉపయోగపఱచి పారిశ్రామిక విషయపు విర్పాలులను చేయు టకు ప్రభుత్వమువారు తమరాజనక్యను ప్రకటించి త్వరలో కాంతి నేర్పించుటకు ఒక అధికారిని నియమించవలెను.

విజ్ఞోరియా క్రాసులు.

లండను, జూలై 11:- నలుగురికి క్రొత్తగా విజ్ఞో రియా క్రాసు లియ్యబడినది. వారిలో ఛార్లెసు థియోడోర తెయిలీ హార్డి, డి. ఎస్. జి. ఎం. సి. గారొకరు. ఆయన వయసు 50 ఏండ్లు. వసుచు వాంఛకుడ చూపింపబాలని పరాక్రమము నాకిడు చూపెను. శత్రువులు ఫిరంగులను గాల్చు తావున కనతిమారమున అనాచ్ఛాదిత స్థలమున నిరా యుధులును వికలాంగులనై పడియుండిన ఒక యుద్ధోగిని అతనితో నున్న నైసికులను మూడుసారు లతడు కాపాడెను.

పాటియాలా మహారాజు.

లా హోర్, జూలై 7:- పాటియాలా మహారాజు బెల్జియను రంగమును జూచుచున్నారు. బెల్జియను రాజు గారు ఆర్డర్ ఆఫ్ లయొపాట్టు అను గౌరవ చిహ్నమును మహారాజుగారి కొసగి లెప్పి నెంట్లు కర్నలు జగేశ్వర్ శింగు నకును లెప్పి నెంట్లు అవుడెయితుకును కమాండర్స్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఆఫ్ క్రాజ్ అను గౌరవ స్థానుల నొసంగిరి.

ఖై డీలను మార్చుకొనుట.

లండను, జూలై 8:- పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతి నిధి సభలో బోనర్ల గారిట్లు చెప్పిరి:- ఆంగ్లేయ తురుష్క కై డీలను మార్చుకొనుటకుగూర్చి చర్యనైన నైసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారు పేగు నగరమునకు వెల్లియుండిన బ్రిటిషు ప్రతినిధులకొరకు నిరీక్షించుచున్నారు. తురుష్క ప్రభుత్వ మువారి అక్రమకలన బెర్లిన్ రావట్లు ఇంకను అమలు జరుపబడ వుండుట విచారకరమని బోనర్ల గారు చెప్పిరి.

బెల్జియను రాజదంపతులు.

లండను, జూలై 10:- ఆంగ్లేదేశ రాజదంపతుల వివా హావధంతి సందర్భమున బెల్జియను రాజదంపతులు శ్రీ వార లను సందర్శించుటకు చెయ్యకనాకా విమానమునై ఇంగ్లీషు చానలును దాటిరి తెలియుచున్నది.

ఆల్బర్ట్ హాలులో బెల్జియను వృత్త్యగీత ప్రదర్శన సంద ర్భమున జార్జి సార్వభౌముడును, మేరీ రాణియును బెల్జియను రాజ దంపతులు నుండ, ఆకాశ మాగ్నమున ఆంగ్లేతరముమీదికి దిగిన ప్రథమ రాజదంపతులు బెల్జియను రాజదంపతులని కర్తను ప్రభువు గారు చెప్పిరి.

నాసిక్ యుగము.

లండను, జూలై 10:- బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి. విల్లన్సు బ్రెటెనాను శత్రుత్వసంకీర్ణముట్టి భగ్న పఱచితిమి. విల్లన్సు బ్రెటెనోనునుండి అంకరుకఱకు శత్రువుల శత్రుత్వములు శ్రీత్రముద్ధము సలిపెను. మికోకటి దక్షిణమున ముట్టడినలుపు స్థలముల ఎరిమి వేసెతిమి. మొనప్రాంతమునను కొంత పురోగ మును సల్పితిమి.

బ్యాంకులు సంయోగము నొందుట.

లండను, జూలై 11:- బ్యాంకు, లండను ప్రాసిస్టు యలు లండను సౌత్ వెస్ట్ బ్యాంకులు కలయికము నొందెననియు మొత్తపు సొమ్ము 2120 లక్షల పౌనలు అనియు డెలీ ఎక్స్ ప్రెస్ సుప్రతక్ వ్రాయుచున్నది.

లండను ఓటీ, మిడ్లెండు, లండను బాయింట్లు స్టాంబుల్ బ్యాంకు సంయోగము నొందుచున్న ననియు లాయిడ్సు బ్యాంకు ఇండియాలోని నేమలు బ్యాంకుతో వ్యవహారసంబంధము జేసి కొనుచున్నదనియు, దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని బ్రిటిషు బ్యాంకు లండను ప్రాసిస్టులు, లండన్ సౌత్ వెస్ట్ బ్యాంకులతో వ్యవహారసంబంధముల జేసికొననున్నదనియు పుకారులు గలవని డెయిలీ క్రానికలు స్వత్రక్ వ్రాయుచున్నది.

ఒక నై మూనికుడు హత్యకుట.

లండను, జూలై 11:- మేజర్ మెక్ కడెక్ (విజ్ఞో రియా క్రాసు నొందినవాడు) ప్రాన్సులో పెరుగుచుండగా అక్కస్థితిగముగా హతయ్యెను. ఇతడు ఇంజనీర్స్ పటాల ములో వారంటు ఆఫీసుకు తుమారుడు. మేజర్ మెక్ కడెక్ మంచి (మెకానిక్) పనివాడు మూడుసారులు ఇమ్మెల్లాక్స్ పురమునై బోరిన.

బ్రిటిషు వైన్ కాన్సులు.

లండను, జూలై 11:—విల్సన్ కాన్సుల్ వన్ నందు (అమెరికా) కమ్యూనిటీ వారు బ్రిటిషు వైన్ కాన్సులు వైబడి గాయ...

ప్రాసెస్

పరాసురంగము.

లండను, జూలై 10:—పరాసురంగము (ప్రకటించిరి:—మండేదేయిరు కు త్రరమునందును ఎన్నిసేదికి దక్షిణమునను...

శత్రువుల ప్రతిఘటనము.

లండను, జూలై 11:—నిన్నటి రాత్రి పరాసురంగము ప్రకటించిరి:—ఎన్ని సేదికి దక్షిణమున నున పరాతిసేనలు...

బ్రిటిషు రంగము.

లండను, జూలై 10:—బ్రిటిషు వారిట్లు ప్రకటించిరి:—మెన్స్ ప్రాంతమున నిన్నటిరాత్రిని స్వల్పయధము నడిపి 9...

ప్రెంచి పురోగమనము

లండను, జూలై 10:—బలమగు పరాసుసేనలు అనేక పర్యాయములు విజృంభించి ఆంతులకు పట్టుకునునను లాం...

పరాసు తూర్పురంగము.

లండను, జూలై 11:—పరాసు తూర్పురంగమునండి ఈక్రింది ప్రకటనము తెలియవచ్చినది:—కెన్నె వంపున నొద్ద...

ఇటలీ

ఇటలీ వారి పురోగమనము.

లండను, జూలై 11:—దక్షిణ ఆల్బానియాలో నును ద్రమునకును ఆల్బానియాలోను మధ్యను 80-మైళ్ళ రంగ...

ఇటలీ రంగము.

లండను, జూలై 10:—ఇటలీ రంగమునండి యిట్లు ప్రకటించినది:—నెవి నెయందు దిగువభాగమునకును మధ్యభా...

అమెరికా

నూలుబట్టలు.

వాషింగ్టను, జూలై 9:—నూలుబట్టల ధరలను విల్సన్ నుగా రామోదించిరి. ప్రస్తుత మేముపబడిన ధరలు మాన్యు...

ఆఫ్రికా

శత్రువుల కుట్రలు.

జోహానెస్ బర్గ్, జూలై 10:—దక్షిణాఫ్రికాలో శత్రువుల కుట్రలుగలవను విషయమును గూర్చి బోధాగారి...

జర్మనీ

జర్మను విదేశాంగ మంత్రి.

లండను, జూలై 10:—బారను కూల్మనుకు తరువాత వచ్చువానిని గూర్చి కొంచెము తగాదా గలదు. వాక్ హింట్ జే అనునతడు కూల్మనుకు తరువాత వాడుగా చెప్ప...

లండనునందును పోరిసునందును వార్తాపత్రికలు బారను కూల్మను రాజీనామా నియ్యట నిజమని భావించి జర్మను ఆభి...

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయాయందు వరదలు

వీన్, జూలై 10:—ఆస్ట్రీయాయందును దక్షిణ జర్మనీయందును అమితముగ వర్షముగురిసి వరదలు ఎక్కువై...

వాతావరణ సితి

1918 సం. జూలై 12-న తేది వర్ష వారము.

Table with 6 columns: వర్షము, అంతటా అవర్షింపజేయు, అంతటా అవర్షింపజేయు, అంతటా అవర్షింపజేయు, అంతటా అవర్షింపజేయు, అంతటా అవర్షింపజేయు. Rows include గోసాలపూరు, వాల్తేరు, కాకినాడ, బందరు, గుంటూరు, నెల్లూరు, చంద్రాపూరు, హైదరాబాదు, అనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలు, కడప, తెంగుకూరు, నెల్లూరు, నేలము, కోయంబుత్తూరు.

సర్కారులందును, అభివృద్ధి యుత్తరభాగమునందును, వాయుభాగము తగ్గుచున్నది. ద్వీప:లము నందలి చాలభాగ...

ఆర్. ఎల్. జోన్సు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

జూలై 12 కంకర వాయువ గాది జన్మదినము:—అగాది పురము జోన్సు హైస్కూలులో కన్దంతి ముచ్చిసము జరపబడి...

READY FOR SALE. One crude oil engine, 60 Horse power, Ruston maker, with complete Rice mill machinery which can work 400 bags daily. Apply for full particulars to: Messrs. A. Subrahmanyam Sons, Land-Lords, and Proprietors, Gudivada.

HOPE FOR SLAUGHTERED INNOCENTS! Write to the Principal, Wood College, Madanapalle, for the College syllabus. Send your School Final or Intermediate Results. If they are promising, in spite of failure, you may get a chance to study for the diplomas and degrees of the National University (Chancellor, Rabindranath Tagore; Pro-Chancellor, Dr. S. Subrahmaniam; Vice-Chancellor, Justice T. Sadasiva Iyer.)

(3-వ పేజీ తరువాయి)

ఎంతగానూ ప్రజలను, ఇరువురు కష్టములు మరల, సాంఘిక, వాగ్దానములు అలాగే తమతోనే ఉండి ముందుగానే ప్రజలను మునుపటి విధానమును సంస్కరించుట బాగుంటున్నామా? ఇప్పుడు ప్రజలను నిర్ణయమునకు వచ్చే యొక సంఘము చేర్చుట చేసిన బాగుంటుంది. స్వయంవిచ్ఛయ మూర్తియై భారతదేశమున నామమాత్రావల్ల మైదనము కంటకంబై ప్రజల నిద్రను మేమి కాకలయును?

మరి, యీ విధానమున నెట్లవలయు భారతీయుల యెడల నవిశ్వాసము ప్రకృతియగుగా నున్నది. ఇట్టిస్థితిగతులతో బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వస్థాపనయే యీ సంస్కరణ ప్రణాళికలో దేశమున కష్టములు నాశనమగుటకు? ఆగష్టు 20 తేదీన గావించబడిన ప్రకటనమున యంతర్వ్యంగమునకు సంబంధించిన స్వరాజ్యమును కాలమునకును మీమాన్వరణమును దుస్సాధ్యమని మంత్రివర్గమువారు బలపరచారు? ఈ సంస్కరణములు అధికారుల నిగ్రహమును తొలగించుచున్నా? కన్నులు, గాజుపరిధి యిప్పుటి కంటే ముందే విధానమునకును నెక్కువ నిరంకుశ చర్యలు కాగలదు.

ఇట్టివిధానమున పాశ్చాత్యుల హక్కులను పాతము గను. మొదటియే విషయమున ధీరవల్గుల బలికెనయోమన మన మిటువంటిదియిది. మీరే మంత్రివర్గమువారు హిందూదేశ మంత్రాని నిమిషించుటయందలి చాకచక్యము ప్రకటించియును. ఈతడు చరణ్దేశ్పతియై నారాయణుడు బంపబడిన. ఇప్పుడు కలెక్షనరు ప్రయోగము వలన కలిగిన ఆందోళనను నాపుటకే యీ తీర్మానము బంపబడినది. పిమ్మట, మంత్రివర్గము వారిచే వినిపించబడకయే యీ విధానము చర్చించబడుట కిచ్చట ప్రకటితముకావలె? దీనిని విమర్శించి, అన్వేషణ కలహములతో విసిగి, యూరకుండమనియే యందలి యుద్ధేత్యము ..... ఇట్లు మిన్నకుంటుంటుంటు, మాంటాగ్యు-చేయ్యవద్దగా న్నిసంగిన యావధము మనకు చాల దునియు, పార్లమెంటు కాసనము మున్నగు నవి యికనవరము తీసిన యీ విధానము ప్రోత్సహించును.

ఈ తరుణమున మన కర్తవ్యమేమి? మనకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము లభించు వరకైనను, అట్టి ఆశ నిర్మూల మగువరకైనను మనము ఆందోళనము చేయవలయును.

ఈ సంస్కరణ విధానములను మాతృభావలతో మన దేశమున పండిపెట్టి, వానికి కల ప్రజాప్రాతిహేయమును దెలుపుటకు సంకేతములై కొనుట కష్టమగును. ఇందు మూలమున మన విషయము పార్లమెంటులో చర్చితుగునపుడు భారత ప్రజాప్రాతిహేయము నెచ్చట దెలుపవచ్చును. ఇందుచే ప్రజలకు గూడ సంస్కరణముల విషయమై బాగుగ తెలియగలదు... ఈ దాస్యమునుండి విముక్తముగా నుండెను అభిప్రాయమును యెడల, మనము కార్యమునకు గడంగకలెను. మన దాస్యమును గూర్చి తెగ్గుడు హాటున గారి మాటల నిట బొందుపరచి, నా తేజను ముగింపుచున్నాను.

“భారతీయులు వయోవృద్ధులైనవృద్ధికిని తమకంటే ఓర్వవారగు విదేశీయులవద్ద శిష్యులై, యెన్నటికి ముప్పుకొందని విద్యావిధానము నకలంబింపుచు, నిరంకుశము పాతకాలమున జీవితమును గడుపవలసి కచ్చుచున్నది. భారతీయులను దాసులను గానించి, వారల కృత్రిమము రూపుమాపి నిరంకుశాధికారులు మహానైతికాపరాధ మొనర్చుచున్నారు.

అలాగను మన ప్రజల రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును తొలగించుట అన్యాయము. ఏలనన, అందు మూలమున వారి కీర్తియు శక్తి గౌరవమును విహారము నొందును. కాని యీ లోపములు శిక్షణాత్మకాభివృద్ధికలన కొంతవరకు తొలగి పోవచ్చును. కాని, జయించిన పిమ్మట కూడ వారిని నిరంతర దాస్యమునకు గానగావించి, వారలను కళువులవలె పరిగణింపుచు, వారు ము అజ్ఞానచర్మలై మెలంగవలెనని కాసింతుట మానవజాతి కంటకును మహాపరాధముగ పరిగణించబడును!”

* * * * *
మొన్నప్పుడు మౌంట్ బాటె సంస్కరణములు.

అందఱు, జూలై 8:—మౌంట్ బాటె ప్రతిక మొన్నప్పుడు మౌంట్ బాటె సంస్కరణములను ఖండించుచు భారతీయ ప్రజావాదులు బ్రిటిషువారిని హిందూదేశమునుండి తొలగించు యెన్నడును గాన రాజకీయ సంస్కరణము లేనియు వారికి సంత్కృష్టి గొలువననివ్రాసినది. “మనముకృత్రిమిందజాలనివారిని కృత్రిమిందజేయుటకును, ఎన్నటికి చాలు ననజాలని వారికి గోడనము పెట్టుటకును ప్రయత్నించుచు హిందూదేశమున బ్రిటిషు ప్రభుత్వపు అధికారమును నాశనముచేసి ప్రజలకు ఏమే నాధికారము నిచ్చుచున్నాము. మనము హిందూదేశమున, రాజకీయ నాశనము లనబడువారిని సంత్కృష్టి పడవ గలిగినను బిటిషు అధికారమునకు సంగీకరింప బడలేదనియు, ఏస్థితి కుండైనను బ్రిటిషు ప్రభుత్వముబలహీనము కావచ్చుననియు సంస్కరణము రిపొర్టు తెలుపుచుండగా హిందూదేశ రాజకీయ నాయకులను సంత్కృష్టి పడవదగునా? అని ప్రతిక వ్రాసినది.

సా ని క వా ర్త లు

మదరాసు లేబరు యూనియను:—ఈ సంఘము వారి ఏర్పాటు ననుసరించి ఈ నెల 18 వ తేదీ శనివారము నాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు పెరంబూరు బారత్సు పోస్టాఫీసు కేసుటను బంగరామాయమ్మ బంగరాతోటలో బి. పి. వాడియగారి ఆధ్యక్షతకైంద సభజరుగును. ఆసభ యందు బారిష్టరు ఇ. ఎల్. అయ్యరు, శేషాద్రిశర్మగారు ప్రసంగిం చెదరు.

అగ స్త్య ధర్మవైద్యుల చెన్నపురి:—ఈ వైద్యుల సభివృద్ధి సొంతించుటకు ఈ నెల 18 వ తేదీ శనివార మునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు “మదరాసు సిటి జనక్లబ్బునందు శ్రీమత్. పి. కళ్యాణసుందర యతీంద్రుల ఆధ్యక్షత కైంద నొకసభ జరుగును. సల్లాగురుస్వామి పెట్టి, బి. పి. బి. ఎల్; మునిస్వామయ్యరు బి. పి. ఎల్. టి; మున్నగువారు పలువురు గుప్పసించెదరు.

“మదరాసు యంగుమెన్సులిటరరీ అసోసి యేషను”:—ఈ నెల 14-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు (నరదాము త్రియపునపిడిలో 50-వ గృహమున) సభాభవనమున ‘సంస్కృతియు, సంస్కృతికపులు’ అను విషయమున బి. గోపాలకృష్ణ రావు గారంద్రమున నుపన్యసించెదరు. పచ్చుపుప్ప కళాకాలాధోపాధ్యాయులు లగు శ్రీమత్. పి. నరసింహాచార్యులు గారధ్యక్షతనొనెదరు.

చెన్నపురిలోని ప్రభుత్వసంఘములు.

మ్యానిస్టు కమిటీ.
ఇన్నెనుగారు ఆధ్యక్షుడు; గార్డను ప్రేజరు, క్లెమెంటు సింసరు, త్యాగరాయ శ్రేష్టి, వేణుగోపాల నాయుడు లాకరు ధాంగరు, డెం (కొచ్చి) బిగసు (తుత్తివడి) హంటుకు (కాకినాడ) తలచేర్రి వాణిజ్య సంఘ ప్రతినిధి కొ. నూన్య నారాయణమూర్తి నాయుడు, అచామరు తంబి మరకాయ పీరభానువాచారి, హెమ్మింగ్వెగార్లు సభ్యులు (ట్రాఫిక్—ప్రయార్థి కమిటీ) ఉద్దుగారు ఆధ్యక్షుడు; సి. స్కాటు, ఇ. బి. వాడెను, రావిస్సుకు, కల్మణివెలు, మదరాసు ఫేబరు ప్రతినిధి సౌతు ఇండియను ఫేబరు ప్రతినిధి, మదరాసు ప్రేక్షు ఆసోసిషియేషను ప్రతినిధి-సభ్యులు.

సి ప్రెజిడింతు కమిటీ.
ఉద్దుగారు రధ్యక్షుడు; సర్ ప్రాన్సిసు స్పింగెరు, కెప్టను రెన్సి అచామరు తంబి మరకాను, మాన్య నారాయణమూర్తి నాయుడు, మదరాసు ఫేబరు, దక్షిణఇండియా ఫేబరు, తలచేర్రి, కొనెను ఫేబరుకు నాటింగంట 4 గురు ప్రతినిధులు సభ్యులు.

సర్ రాబర్టు బ్రెడ్లీ గారు సెకింగులో మరణించిరని ప్రకటించ బడినది.

వెద్దపురి.—ఈ నెల 9 వ తేదీన హారాకు 258 మైళ్లలోన్న బాన్సిపూరు గ్రామములో నొక వెద్ద కాన్యాలను జొరబడి తెంటనే పశువులను, ఇద్దరు పిల్లలనుచంపినది.

బాల్కనలందు స్త్రీమా, వర్సర్ లోయలయందు మరద భూముల యందు నీటిపారుదల సేర్పించి పంటల కువయోగ పడునట్లు చేయుటకు బ్రిటిషు పరసు ఆర్థికసంఘములకు పను తీయబడిన.

కొలంబోలో ఒకయువకుడు రావన్ అనువాడు తాను ప్రేమించుచున్న స్త్రీ మనస్సుకు తన వైపునకు మరల్చుటకు గాని ఒక మంత్రము నుపయోగింపవలెనని దానికొకట ఒక కాకిని పట్టుకొని నాలుకను లాగివేసెను. కొద్దులో కనుచేయబడగా మేజిస్ట్రేటు గారు తనకి 25 రూ॥ జూల్మానా విధించిరి

కొచ్చి సంస్థానముపై దావా:—ముత్తపేర్రిలో రాయయనునతడు కట్టించుచున్న వెద్దమేదోడ్డువేయట కడ్డముగా నున్నదనియు అతడు అధికారుల ఆజ్ఞలను తిరస్కరించి దానిని కట్టించెను గాన దానిని కూర్చోవలెననియు వివాదగారా జ్ఞాపింపగా దానిని పడగొట్టినందున 1 క్ల లక్షలు నష్టపరిహారము ను కొరచు నతడు ఎర్నాకులను జిల్లాకోర్టులో దొరతనము వారిపై దావాచేసెను.

Continued on Page No. 10.

Sir N. Sircar.

Sir Nilratan Sircar expressed general approval of the scheme.

Mr. Sen

Mr. G. I. B. Sen, Barrister-at-Law, said that the scheme was disappointing so far as India Government was concerned. There was no accession of popular influence over the Government. What little had been given to the Legislative Assembly had been taken away by the setting up of a Council of State. He did not think that the country would accept the scheme as satisfactory. The scheme made the Governor a greater autocrat than before.

Mr. H. Dutt.

Mr. Hirendranath Dutt said:—It is a disappointing document. It throughout breathes a spirit of race superiority and carries the “White man’s burden”. It is hopeless to expect that the scheme will go down with the country or that those halting and half hearted suggestions for reforms will satisfy the nation.

Mr. Roy.

Mr. J. N. Roy, Barrister-at-Law said:—It is distinctly in advance of the Congress League scheme and better, but as regards transferred departments or “subjects” as they call it, I do not think the Police ought to be made over to us at least the District Police.

Mr. Chatterjee.

Mr. N. C. Chatterjee said: The reforms represent first real and definite step taken by the British statesmanship in the direction of reclothing the Indian with the privileges of man. They convey to him unmistakable promise that he shall from now be free to grow to the full stature of his manhood and that his future is placed in his own hands for him to make or to mar.

Mr. Lahiri.

Mr. B. K. Lahiri, Barrister-at-Law, said:—The proposals breathe the same distrust of Indian and his capacities with which we have been familiar in this country while we are called upon to place unlimited trust in the profession of good faith notwithstanding Ireland. The important questions of franchise, electorates and transferred powers are relegated to a committee and are yet to come. The Government of India dominates everybody and overshadows everything.

Mr. C. C. Ghose.

Mr. C. C. Ghose said:—The reforms will give full liberty to nationalism and yet combine it with loyalty to a greater commonwealth. A great deal will depend upon the careful selection of members of the two committees referred to in paragraphs 225 and 238.

Mr. Roy.

Mr. T. B. Roy, Secretary of the Bengal Maharaaja Sabha said: It is clear that the success of the scheme entirely depends upon the manner in which franchise is broadened and representation for minorities and less advanced communities is secured. A powerful oligarchy will be equally disastrous as an unpopular official hierarchy.

Disappointing and Abortive.

Mr. Jitendralal Bannerjee said:—The scheme is disappointing and abortive. It makes a great show of conceding power but as a matter of fact concedes nothing. A measure so grudging, half-hearted meagre and inadequate coming after so much ado and such a flourish of trumpets is bound to be grievously disappointing. To palm off such a deceptive and disingenuous scheme upon our people is an insult to the sense and manhood of India.

Mr. Subrawardy

The Hon’ble Dr. A. Subrawardy said that he considered the Viceroy and the Secretary of State had made an honest and earnest effort to solve the question of Indian aspirations. However, the Mahomedans of his way of thinking would have a lot to say with regard to certain provision in the scheme which affected them. He did not think the Moslem aspirations would be satisfied unless certain provisions affecting them were modified.

Mr. Rahman,

Mr. Mowdud Rahman, Barrister-at-Law said:—The scheme is certainly an honest attempt to solve the Indian problem, but is disappointing because it does not fulfil the expectations raised in the public mind by the pronouncement of 20th August. It will have to be modified considerably before it can be acceptable to the people of this country. It is a great advance however on the present conditions and should be welcomed as such. The Mahomedans as a body will be gravely disappointed at the authors of the scheme not seeing their way to accept the compromise arrived at by the Congress and Moslem League on the subject of Mahomedan representation.

Un-corrected.

The Rangoon Times.

(Delayed in transmission.)

RANGOON, July 8.

Commenting on the reform scheme the “Rangoon Times” asks:—What Lord Morley would think of his junior reversal of his policy not to start on the road of parliamentary government. The paper questions the author valuation of Indian demands since the Morely Minto scheme and though they have tried to convince themselves of the urgency of action, they have not convinced all the readers.

The Rangoon Gazette.

The “Rangoon Gazette” thinks the increase in the Indian strength in the civil service startling.

CALCUTTA, July 12.

Monhey’s earthquake caused great damage in Assam. The reports from the tea districts show that all tea districts were affected. Most of the Bungalow have been destroyed, while factories, leaf houses and machinery have been seriously damaged. The shock was terribly felt in South Sylhet where a European lady Mrs. Mumford was killed. She was the wife of the Dr. Mamford European medical officer of Balisera valley which suffered most. Mrs. was in her husband’s Bungalow where present epidemic. Many it collapsed. She was buried in the debris and was taken out dead. Authentic information is to hand that all railway traffic has been suspended on the Assam Bengal Railway.

The Great War.

(—o—)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Their Belgian Majesties.

Reach England in Seaplanes.

LONDON, July 10. It transpires that the King and the Queen of Belgium visiting their Majesties on the occasion of the Silver Wedding, crossed the channel in separate seaplanes.

LONDON, July 11. Lord Curzon speaking at to-day's Belgian Concert held in the Albert Hall at which the King and Queen of the Belgians accompanied by King George and Queen Mary were present said that the former were the first King and Queen ever to descend on our coast from the skies.

Great Bank Amalgamations.

LONDON, July 11. The "Daily Express" states that Barclays London and Provincial and London and Southwestern Banks have amalgamated controlling total accounts of two hundred and twelve millions.

The "Daily Chronicle" says—Rumour is busy in the city regarding the possible amalgamations including that of London, City and Midland and London Joint Stock Banks, also that Lloyds Bank is about to come to a working arrangement with the National Bank of India. The British Bank of South America entered into a working arrangement with the London and Provincial and London and South western banks some weeks ago.

A Great Airman Killed Accidentally.

LONDON, July 11. Airman Major McCudden V. C., who won almost every Award for Valour has been accidentally killed while flying in France. He was the son of a Warrant Officer in Engineers. Major McCudden began as a mechanic and fought the German Airer Immemann three times.

Victoria Cross Awarded to a Clergyman. For 'Marvelous Evidence.'

LONDON, July 11. Four new Victoria Cross awards include Chaplain Theodor Bayley Hardy, D.S.O., M.C., over fifty years of age who displayed marvellous energy and endurance, which would be remarkable even in very much younger man. Three incidents are cited showing how Chaplain Hardy tended the incapacitated officer and men during actions notwithstanding that he was exposed to the most dangerous conditions including very close enemy artillery fire.

Anglo-Turkish Prisoners.

LONDON, July 9. In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that the Government was awaiting the return of the British delegates from the Hague before taking further steps regarding the Anglo-Turkish exchange of prisoners. He regretted that owing to the intransigence of the Turkish Government the Berne agreement was not yet in operation.

Britain's Post-War Problem.

Australian Premier's Statement.

Maintenance of Empire's Greatness.

LONDON, July 10. Addressing a large representative meeting of the British Producers Organisation in London, the Australian Premier Mr. Hughes again dwelt at great length on the absolute necessity of the British Empire seriously organising itself industrially and economically if it wishes to maintain its position after the war. To win the war without being prepared to meet immediate post-war conditions would mean we should clasp empty husks. Political independence and trappings of greatness would remain for a season but without economic greatness degeneracy would begin. How could this mighty Empire hold together in future save by numerous and virile populations united by ties of self interest as well as race and common ideals, and how could these conditions be assured without economic prosperity upon conditions which guaranteed profitable investment for capital, plentiful and regular employment for labour at good wages and on good conditions, upon the development of land and other primary resources, on which the greatness, nay, the very existence of the Empire and every part of it absolutely rested. (Hear, hear.)

Pre-war Economic Policy Condemned.

Mr. Hughes proceeded to argue that Britain's pre-war economic policy was one of negation and judged by the results did not pay. In this matter of life and death things were allowed to take their course. No other great nation acted thus. He showed how Germany's share of the world trade grew by leaps and bounds. For example, fifty years ago Britain produced roughly five times more iron and two and quarter times more steel than Germany. In 1913 Germany produced twice as much iron and two and a half times as much steel as Britain. Moreover, several of the best rooms in the Empire's industrial mansions were occupied by Germans. Germany's peaceful penetration had honeycombed Britain's industrial life so that Britain traded not entirely for her own advantage but also for Germany's. After the inferno the world was passing through could it be maintained even by those who before the war thought that Britain's economic policy was the best policy, that policy would suit post-war conditions. In the new economic environment after the war if we were not adequately equipped we should surely perish. (Hear, hear.)

Britain's Post War Position.

Mr. Hughes pointed out that few realised what would be the position after the war. Britain's war indebtedness had already reached eight thousand millions sterling. Add to interest on this stupendous sum many millions annually for pensions, huge sums for repatriation and vocational education for disabled soldiers, and many other financial responsibilities and it would be realised that we were in for a pretty bad time, for remember these were all new burdens added to pre-war burdens and would have to be met out of the wealth produced after the war, hence it was obvious we must produce more per unit of labour and per pound of capital invested than ever. Neither sequence nor respite would solve this problem. Of course you can die or quit which amounts to the same thing. But if you want to live you must act promptly. The more you look at the terrific problem, the more appalling it appears. You want to forget it and believed that somehow you will muddle through but at the back of your mind you know it cannot be side-tracked. Mr. Hughes continuing again emphasised that the only way to deal with the problem was to organise every industry so that each fitted into the other like cogs in a machine and formed part of a great national organisation. Co-operation of organised labour was absolutely necessary. The fundamental fact was that more wealth must be produced.

Immediate Economic Policy Urged.

Some still wanted to take their German brother by the hand after the war although their hand was stained with the blood of the innocents. Those people spoke of internationalism and still wanted an open policy. So do the Germans, but it is the open door for Germany not for the British Empire (Hear, hear). Mr. Hughes referred sarcastically to those who after the Brest-Litovsk treaty and all that had happened since in Russia cried out in horror when some one in the interests of our own self preservation urged necessary national industrial measures. These measures did not begin or end with tariff. Every industry must be dealt with as circumstances demanded. It is a duty necessary why not have it. Why not deal with this question non-politically on its merits. It was a national imperial non-party question, above all a business question. The British Government had already the nuclei of a complementary organisation as far as raw materials were concerned. What was wanted for co-ordination of these nuclei and organisation of industry generally was an immediate declaration of the Government's economic policy and the appointment of someone clothed with necessary authority to begin without delay to organize for peace (Cheers).

Sir Robert Bredon.

LONDON, July 8. PEKING.—The death is announced of Sir Robert Bredon.

Colonies

Enemy Intrigue in S. Africa.

International Socialists Arrested.

LONDON, July 10. JOHANNESBURG.—Referring to General Botha's statement regarding the existence of enemy intrigues in South Africa (see July 5th) three alleged international socialists of whom one is an Ex-member of the Transvaal Provincial Council have been arrested. Bail is refused. The crisis has abated.

Central Powers

Baron Kuehlmann's Resignation.

Von Hintze, Probable Successor.

Socialists' Attitude.

LONDON, July 10. Apparently there is some hitch regarding Baron Kuehlmann's successor. An official Berlin message says:—Von Hintze is mentioned as the successor but the final decision has not yet been made. A telegram from Copenhagen says:—The resignation Baron Kuehlmann caused a sensation in the Reichstag where it was announced on his return from headquarters. The Centre leader Herr Gröber proposed postponement of the sitting in order to enable parties to discuss the situation owing to the Socialists declaring that they would not vote for the new war loan unless Von Hintze declared his policy. The Socialists are greatly dissatisfied with the appointment of Von Hintze.

British and French Opinion.

The press both in London and Paris assuming the correctness of the report of Baron Kuehlmann's resignation think it constitutes a triumph for the pan-Germans and is likely to be followed by stronger measures against Russia, especially after the assassination of Count Mirbach. Also possibly by a supreme effort in France or Italy soon. Admiral Von Hintze is described as one of the most notorious intrigues and adventurers in the German diplomatic service; He is the ex Ambassador at Peking but owing to various scandals was recalled. He was in Mexico when war broke out but managed to return to Germany in the guise of an Englishman. He then returned to China crossing the Pacific as a supercargo in a Scandinavian tramp.

Serious Floods.

Great Damage and Loss.

LONDON, July 10. ZURICH.—Vienna Newspapers give further details of heavy continuous rains causing serious floods in Austria and South Germany. Houses and bridges have been destroyed at Salzburg and the Danube at Vienna has reached the highest level for thirty years and is still rising. Vienna during the weakened was meatless and horse flesh was sold at famine prices. Newspapers state that Austria has lost over half of the country's livestock.

America

British Vice Consul Wounded.

At Buenos Aires.

LONDON, July 11. A telegram to the "Times" from Buenos Aires says:—Strikers at Villa Constitución attacked and wounded the British Vice Consul and took him forcibly to the Strikers

Headquarters where he was mishandled. The British Minister has protested.

Prices of Cotton.

Approved by the President.

LONDON, July 10. WASHINGTON.—President Wilson has approved the prices of cotton products, twenty to thirty per cent lower than current quoted market prices. New prices are three yard sheeting, sixty cents, four yard, seventy cents, 5/35 yard print cloth, 13 cents and four yards print cloth, 28 cents, per pound.

General

Concessions to British and French Financial Groups.

LONDON, July 11. A telegram to the "Times" from Salonica says:—Concessions have been granted to British and French financial groups for drainage and irrigation of the Maritsa in the Struma and Vardar Valleys respectively.

The French Eastern Communique.

LONDON, July 10. The French Eastern Communique says:—Nowwithstanding costly defeats in the Central front yesterday enemy today again attacked North of Monastir and was again repulsed. We continued to advance in conjunction with the Italians south of Devolin Albania. We captured Categni, Pteri and K. near Peak Austrians are retreating in disorder in Tomorica Valley and we are pursuing them.

Maharajah Of Patiala and Belgians.

LONDON, July 9. LE HAVRE.—The Maharajah of Patiala is visiting the Belgian front. The King of the Belgians has conferred on him the broad ribbon of the Order of Leopold and has appointed Lieut-Colonel Jaginder Singh and Audain Commanders of the Order of the Crown.

Western Front

Further French Successes.

LONDON, July 10.—5 P. M. A French communique says:—There was reciprocal artillery fire north of Montdidier and south of the Aisne in the region of Chavigny farm. We achieved several "coups de main" in Champagne and took prisoners. Seven German aeroplanes were brought down and two captive balloons set on fire on the 8th.

Local Operations.

Slight British Advances.

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, July 10.—1.20 P. M. A British communique says:—We repulsed a local attack eastward of Villers-Bretonneux. Enemy guns developed considerable activity from Villers-Bretonneux to the Ancre. We drove off raiders southward of Bucquoy. We slightly advanced our line in the neighbourhood of Merria.

LONDON, July 10.—10.45 P. M. The British communique says:—In a successful minor operation last night at Merria. We captured nine machineguns, two trench-mortars and a number of prisoners. Enemy aircraft was active on the northern part of the front. Ten were destroyed and one driven down out of control. We dropped fourteen tons of bombs over the line and two tons on Little Junction and one and half tons on Bruges docks. Three British are missing. We dropped during the night, three tons of bombs on enemy railways and camps. All returned.

French Advance.

LONDON, July 10. The Wireless German Official says:—Strong French forces advanced several times and established themselves westwards of Authenil and northward of Longpont.

LONDON, July 11.—12.50 P. M. The British communique says:—We slightly improved our positions eastward of Villers-Bretonneux. We took several prisoners in successful raids at Merria and Festubert. Hostile artillery was active outside the Somme.

LONDON, July 11.—3.40 A. M. Last night French communique said:—South of the Aisne our infantry finally overcame enemy resistance at different points. We captured Lagrille Farm, Quarries north of Chavigny, and the farm eastwards. Patrols reached Longpont and entered the northern part of Corcy taking prisoners.

Italian Front

Italian Advance in Southern Albania.

LONDON, July 11. It is pointed out that an important advance by the French and Italians in Southern Albania on a eighty mile front between the sea and Lake Ochrida in the climax of pressure steadily exercised during the past two months. The French and Italians since the spring have pushed their way northward twenty miles and are now advancing in considerable strength and making substantial progress in the mountainous roadless region. The British monitors are co-operating with the Italians in the coastal sector where the Italians are already twenty miles north of Avlona and are apparently aiming at Durazzo.

వృత్తాంతములు

రేపల్లెతాలూకా, నల్లూరులో వారువల్లకైన వీరులేక రైతులు కష్టపడుచును పాలగుచున్నారట.

భూకంఠము: కలకత్తాలో భూకంఠము కలబడి నపుడే రంగూనులో గూడ కలబడినది. కష్టమేమియును లేదు.

కృష్ణజిల్లా భీమనాథములోని నన్నయభట్టారక గ్రంథాలయమునకు ఏలూరు వర్తకులగు మోతే వేంకటరత్నము గారు ఒక దీనివారు, 12 గాజులగులను యిచ్చుటకు వాగ్దానము చేసినరట.

భారత స్త్రీ మహామండలి: బొంబాయిలో మహామండలికాఖ ఏర్పరుపబడినది. శ్రీమతి సరభాజేవిగారిరాక కిది ఫలితము. బొంబాయిలో స్త్రీలకొక నిలయమును వారు చేయుసామగ్రిల విక్రయమునకొక విభజియు నేర్పరుపబడును.

గుంటూరు జిల్లా, రేపల్లెతాలూకా, నల్లూరునుండి విలేఖరు లొకరిట్లు వ్రాయుచున్నార. శ్రీమత్ పరమహంస జి. ఎన్. వి. సరస్వతీ స్వామిలవారు విచ్చేరి నివిధ విషయములను గురించి యుపదేశించుచుండిరి. కమ్మకుఁ జాలు కొండలు ఉపయోగములు జేసికొనిరి

చాకలివాండ్రవై దావా: మలబారులో మండేలో తియ్యజాతి స్త్రీలబట్టలను చాకలివాండ్రుతియ్యల యిండ్లకు పోయి తీసికొని పోవుటలేదని దావాచేయబడినది. తియ్యజాతి స్త్రీలు తమబట్టలను స్వయముగా చాకలేవుట తీసికొని పోయిననచట చాకలివాండ్రుతికి యిచ్చెదమనిగారి యిండ్లకు పోయి తీసికొని రామనిరి. తీర్పుచెప్పబడలేదు.

యజ్ఞులపత్రికములు: ఈ నెల 9-క తేదీ సరికి రు 18,68,45,700 లు వెలగల పత్రికములు విక్రయింప బడినవి. బంగారము రు8,94,800; బొంబాయి రు4,66,17,700, సంయుక్త రాష్ట్రములు 1,88,99,500; చెన్నపురి 1,20,81,800; పంజాబు 92,49,400; బర్మా 53,84,400; మధ్యరాష్ట్రములు 22,94,500; బీహారు ఒరిస్సా 1746,000; ఆసాము 2,8, 1,00 ఇతరరాష్ట్రములు 59,54,000.

ఇల్లుకూలుట: కలకత్తాలో ఆదివారము వాడు సాయంకాలము 8 గంటలకు ఆపురుదిత్పూరుకోడ్డు నందొక మేడ నైపుతిభాగ మాకెక్కికనుగా కూలినది. ఆభాగమున రెండు దుకాణములుండెను దుకాణముల వారు పొట్టములను కట్టుచుండగ నైకప్పు వెంటవెంట పల్లెలుండిరిపడుటనుచూచి వారు పిడిలోనికి పారిపోయిరి. వెంటనే పెద్దధర్మిలో నాభాగమంతయును వింగిపడినది.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు ప్రత్యేక సభ: ఈ నెల 10 వ తేదీ సాయంకాలము లోకమాన్య తిలకుగారి అధ్యక్షత క్రింద రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘ సభ జరిగినది. ప్రత్యేక జేతయ కాంగ్రెసు సభను బొంబాయిలో జరుపుటకు చేయబడిన ఆహ్వానమును గుర్చిన తీర్మానము స్థిరపరుపబడినది. రాష్ట్రీయ సంఘ సభ్యులను మరికొందరును ఆహ్వాన సంఘముగా నేర్పడెదరు. సంస్కరణములు చర్చింపబడును. ఈ కాంగ్రెసుకు 18 గురు కార్యనిర్వాహకులుగా నియోజింపబడిరి. యాకన్పూర్త కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘ సభ్యులుగా గౌ. వి. జి. పటేలు రావు బనాదరు సి.వి. వైద్య, జి.బి. శక్తివాండ్వా, పృష్ణలూలు, ఎం. ఆర్. జయకరు గారు నియోజింపబడిరి.

కోయంబుత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాల: గవర్నరు గారు సభివారముగా ఈ నెల 10 వ తేదీ రాత్రి మోటారు బండిమీద ఉదక మండలమునుండి బయలుదేరిరి. 11 వ తేదీ యందయమున కోయంబుత్తూరు కలక్టరుగారి మందిరమునుండి వ్యవసాయకాఖవారి పాలమునకు వెల్లిరి. ఆచట వ్యవసాయ కాఖా వైరెక్టరు డిప్టీ వైరెక్టరు ఫారము మాస ర్మెంటు ప్రకాశిమికాఖ వైరెక్టరు గారు గవర్నరు వర్గము వారికి స్వాగత మొసంగిరి. వారు భువుల కొట్టమును పాత కాలన, దుగ్ధశాలను చూచిరి. ఆచట ఆనందరావుగారు వివరములను తెలిపిరి. 8-15 గంటలకు వారు మరల కలక్టరు మందిరమున కేరిరి.

ప్రజాభిప్రాయములు

సంఘము.

ఆంధ్రప్రతికాసంపాదకుని సముఖము: ఆయా, ఇంగ్లీషు భాషయందలి "Society" సానైటి (Human Society) వ్యాసంక్ సానైటి ఇత్యాది ప్రయోగముల గలబడు సానైటియను భావమునకు సరియగు తత్వము శబ్దముగాని జ్యేష్ఠ శబ్దముగాని గలదా?

జన్యము: జనము; లోకము అనునవి కొంతవరకీ యథము ననుగమించుచున్నవి. ఆంధ్రజనము - ఆంధ్రలోకము అనుచో సానైటియను భావము తగులవచ్చును గాని, "సానైటి" యను భావమునందే యవధారణమయి రూఢియగుట లేదు. "సానైటి"యందు సుఖ భావక్రియ ముగియును. ఆంధ్రలోకమున సామాన్యముగ ఆంధ్రజనము కావచ్చును. బహుశ్యము ఏకత్ర సమాహరమై ఏకత్వభావము సృజించిననె "సానైటి"కి సంబోధన.

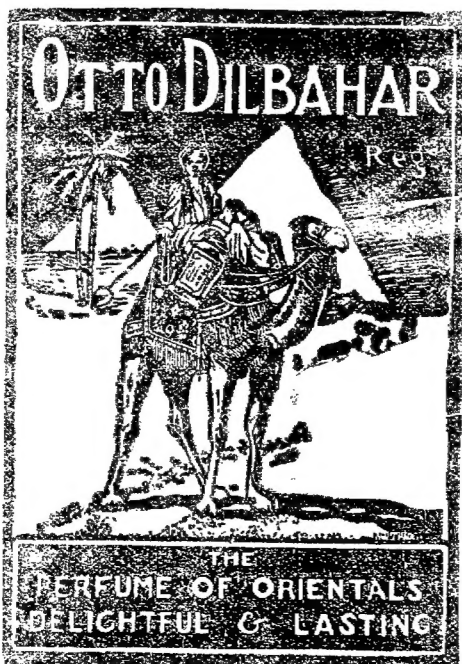
"సముదాయము" "వృద్ధాశ్రమము" "సముదయము"లోని గు వానియందును బహుశ్యభావమున్నను ఏకత్వపరిస్థాపి లేక కృత్రిమముగ (artificial) చేయబడిన పోగు యను భావము గలదు.

"కులము" "జాతి" ఇత్యాదులును సరియైన పదములు గావు. "కులభర్తృములు" "జాతిభర్తృములు" ఇత్యాది సమాసములు గలవుగాని "కులము" "జాతి"లోనగునవి సంఘభావమునకంటెను జనసంబంధమును ముఖ్యశ్యములుగ గలవియై యున్నవి. ఇంగ్లీషున ఫామిలీ (family) రెస్ (race) ట్రైబ్ (tribe) క్లాన్ (clan) ఇత్యాదుల కవి పర్యాయములుగ నుండదగును. తురుకులము - ఇష్టతుకులము ఇత్యాదులయందు సానైటిభావము లేదు. వీరినె ఇంగ్లీషున కురు సానైటి ఇష్టకు సానైటి యనన విన నసవ్యముగ నుండును. అటుల నేక కన్యకులము - కావకులము లోనగు నవి యు. ఇక "జాతి"విషయములో మనుష్య జాతియైన మనుష్యేతర తర (త్యక్తజాతి) జాతి భిన్నత్వమువ్యాపిత్ మగుచున్నది. భూద్రజాతియన బ్రాహ్మజాతి విజాతియ వస్తువుగనుచున్నది. స్వసంకత సంఘభావము ఆప్రస్తుతము.

"సంఘ"శబ్దము ప్రాయశః సానైటి పర్యాయముగ ప్రయోగింపబడుచున్నది. ఇది సమాజము. సమితి ఇత్యాదులను బోలియుండును. విద్యార్థి సంఘములో నగు వానియందును ఈ శబ్దము ప్రకృతించుచున్నది. "సంఘేక క్రితముగా" అనుచో "సంఘాతి" భావమేగాని సంఘభూతి భావములేదు.

"జాధుల సంఘము" అయియును జాధుల చేరిక యనుభావమేగాని జాధు సానైటి (Buddhist Society) అను యభిప్రాయము లేదు. పూర్వము పాండ్య రాజధానియయిన మధురయందు అనెకపులు సంఘములు జేయబడిరి. మొదటి సంఘము-రెండవ సంఘము-సంఘపు కవులు ఇత్యాది పదములందరికి తెలిసియున్నవి. ఇచ్చటను "సానైటి" యను భావములేదు. "లిటరెనైటి" వంటి మాటగనున్నది.

ఈ "సంఘ" శబ్దమే పహలవిభావయందు "హంజు మన్" పాశ్చాత్యున "అంజుమన్" గమారి ఈనాటి ఇస్లామీయుల "అంజుమన్" అయినది. అచ్చటను "సానైటి" భావములేదు.

సోలహజంటు: ఆంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ ఆండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జామ్నామనీయ: డిగ్గి, బొంబాయి. మద్రాసు రోజంటు: మెసాతా పురుషోత్తంపాల్వ, వైశాలభారుగోడ్డు, మద్రాసు.

"సోషియల్ రిఫారము"నకు సంఘ సంస్కరణమని యందఱును వాడుచున్నాడు. "సోనైటికి" "సంఘమే"గతియా? శుక్రనీతిసారమున మూడవ యధ్యాయము 158 స్లోకమున జాతే సంఘే ప్రాతికూల్యం మానవాన్యైవద్రితా అని యున్నది. జాతిప్రాతికూల్య మొకటిగను సంఘప్రాతికూల్య మొకటిగను చెప్పియున్నది. జాతిప్రాతి కూల్యము అనగా తనకులములను జాతివారిలోను విరోధ మనియు "సంఘ" ప్రాతికూల్య మనగా సానైటితో విరోధము అనియు సాధించవచ్చునా? అట్లయిన "సంఘ" శబ్దము సానైటికి త్రిందగును. నెల్లూరు పురవాసి.

ప్రకటన.

ఇందువల్ల నమస్తమైనవారికి తెలియచేయుటయేమనగా:

పెద్దపవనిలో రిక్యూటింగు డిపో యొకటి యేర్పాటుచేయుటకున్ను, ఈసంస్థానము ద్వారా రెండు మాసముల లోపల వటాలములో చేరు ప్రతిమనిషికి సంస్థానము గ్రామములలో యుండే అనాధీన భూమిలో వారల దరఖాస్తుపైన మెట్ట అయిన యెడల మూడు ఎకరములు. మాగాణి అయినయెడల ఒక యకరాయున్నా శిస్త్ర లేకుండా యినాముగా గ వర్ష మెంటు వారు యిచ్చు పారితోషికము గాక, ఉపరిగా యిచ్చుటకు మన స్ఫూర్తిగా అంగీకరించడ మయినది.

1253 రాజా శీతారామచంద్ర, శ్రీరంగ భూపాధిరేరావు, 9-7-18. జమీన్ దారు ముత్యాలపాడు.

మలయ చందనము

(1251) నెగరోగమునకు కుశారము. మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్రికము లేదు. విచికారి మున్నగు కవినవికల్పల పనిలేదు. దువ్యమైన మామలయచందనము ఎటుల్లే, తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల నెగరోగమును మూడు పూటలలో మానున్ను. డబ్బీ-1-కి 2-0-0 గంధర్వఫార్మసి, రాజమండ్రి.

తిమ్మరుసుమూత్రి చరిత్రము. న్యూజ్లో నాల్గవసారమునకు పతన గ్రంథము. ప్రతులకు శారదాపల్లిమీగు కంపెనీ, (1245) 185, హంటురోడ్, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

కలరాకు భయపడ వద్దు. డాక్టరు జి. కె. రావుగారి నూపధూపనటి కలరాను రెండుఘంటలలో తప్పుక తురుచ్చును. మందు నుపయోగింపవలసిన విధము మందుతో పంపబడును. వెల 0-8-0 మాత్రము. (1209) ధన్వంతరి ఆశ్రమము, 45, బిగ స్ట్రీట్, ట్రెస్టికేను, మద్రాసు.

నిర్మిల్లి మనోహరముగ నునాపన 126 (విప్లవ కావినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (విప్లవ కావినది.) ఇన్నటికాలపు ఉతి కనుకనునది, సాటిలేని మనోహరము నునాపనగలది. అక్కావోలుగాని, సా-రాయుడగాని, చేర్చబడకలేని సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. దీ యువలపై కొన్ని చిందువులు మొకరించుచో, మనోగ్యమగు నెనాపన ది మ్మలవరించును. ఈ క్రింది పరిమాణములు నీ సాంలలో నుండును. ఉన్ననైజా (అర ప్రాం) నీ సా 1-కి రు 0-8-0 మధ్యరకము నైజా 1-4 జాం " 0-12-0 నీరోకనైజా 2 " " 1-4-0 పెద్దనైజా 4 " లేక 5 కైజు " 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. వల్లెల, పట్టుముబందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనిని అనేకమగు నకలునెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుపపుడు నీసానైజా ను, కార్డునైనను అటోదిల్ బహార్ అను పేరును మరిచింపుడు. ఈఅటో విల్లహోరుయొక్క పలక, అనులను మరిచింపకేయ గోరెదూరీ దిగువవానికి హాసినతో అజ్ఞాతమృతంగల నునాపనకాడ్డ ఉతితముగ వంపుడును.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, వైదిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలెక్షనం చేసి కాగితనిన్ను ప్రతులు మూత్రమే సిద్ధముచేసి యుండుటవలన కలయువారు పెంటనే వ్రాసికొను టుచితము. తల 2-0-0
 ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
 " ఆంధ్రసంవత్సర " " " 0-12-0
 ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, థంబుచెట్టి నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపథము

తామరతైలము	గజ్జికైలము	మోహినీతైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుచెట్టి నెం 212 రు, మదరాసు.

పాదాపిడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిమిత రక్తముకలన జనించు కాడ్యమేట కిరీటమవంటి వండు. కరువులన, మచ్చలన, గండములను తుండ్లను, ప్రాణిహాసములను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తకుశ్చకారిణి (28)

కనావధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిగ్గుంజయము, సహజమైన మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాదరసదోషములను, వలబద్ధకమును కాల్చిసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును కుశ్రపరచును. కీరరాశిగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర ముండుటకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలో అమృతము.

(ప్రాప్తి)రుగు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి
 Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికబాషాలిపి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అస్సారాయ విరచితము.

తల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్ర నర్మకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది ప్రయుక్తి కట్టుమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే

వ్రాయబడినది. తల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తంబుచెట్టి నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్యోపధములు.

కంఠమార్మము కండ్లలోమటకు ...	0.2
చీర్లసాయనము మూత్రము అశ్మమునకు ...	1.4
చెంపకూలహరి కండ్లలోమటకు ...	0.3
గజపతికల ధాతువునకి ...	1.0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0.12
మూలకంఠ తైలము డబ్బీ 1-కి ...	0.12
తేలుమందు తెలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0.8
శీతాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0.4
కలరామూత్రము వాంతిభేదములకు ...	0.6
గజ్జికైలము గజ్జికైలము డబ్బీ 1-కి ...	0.4
కామసంహారము సీసా 1-కి ..	0.6
చలకు మందు సీసా 1-కి ...	0.4
బాగుర తైలము; తామర, శీటకు ...	0.6
కృత్తుత తైలము డబ్బీ 1-కి ...	0.4
మంద్రద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
విధవారి కీరపట్టులకు దగ్గుకు ...	1.4
కథవారిహార్దం శుభ్రములకు డబ్బీ 1-కి ...	0.8
వాయువుపోటుకు మందు ...	1.0

శ్రీ సీతారాధుపై వైద్యశాల, మైసూరు

మోహినీతైలము పెండ్లి ...	0.12
శోమహరి పెండ్లి ...	0.8
శుభ్రమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1.8
కస్తూరిమూత్రము పెద్దని, మంచిని ...	0.10
శుభ్రాభి మూత్రము ...	1.0
శుభ్రాభి తైలము తుండ్లకు ...	1.0
నిరేచనము: కుమూత్రము డబ్బీ 1-కి ...	0.8
గ్రహణి మూత్రము డబ్బీ 1-కి ...	0.8
కీరజీవన మూత్రము తలనొప్పులకు ...	0.12
కాలినతుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.8
కీగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
కుసుమారి మూత్రము, కుసుమవ్యాధులకు ...	1.0
మందుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.6
గుండరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0.8
పగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ...	0.6
కస్తూరిమూత్రము చెవిపోటుకు ...	0.6
జాలూది మూత్రము మలబద్ధమునకు ...	0.8
జులూచాలహరి ఎముకలకు ...	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయాపధములు

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.

1 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియువాండ్లయభివృద్ధిలో జరుపవలయును.

జాండా ఫార్మస్యూటికల్

వర్షా

అయుర్వేద యాపధముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
 388 The Ayurvedic Pharmacists.
 Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అపలేహము.

ఈలేహము రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమును వాచ్చిం చి బలమును కలిగించి యుష్ణకేతునము చేసి తేలికాని మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి కీరమునకు లేజమ్మును కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పకు నివారించును.

219 అర్ధపౌను డబ్బీ 1-కి రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవింద్, ఆరంకనిగ్రహ కోవ.ధాలయం, 151, బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు.

301 పాశ్యపు పేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకామయనార కస్తూరిమూత్రల వివృద్ధినను కరికింపును.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించి బడుచున్నది.

ఇండియావారు మూత్రమే 3 క; బర్బా, సిలోక, మలియప్పేట్, గోనా, ఫీజి, బెలిండే, ఈస్టాఫీకా, మున్నగు ప్రత్యేకములవారు కూడ సీ సిద్ధాపథమును, ఉపయోగించు చున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయనార" కస్తూరి మూత్రల సీసా మీ యింట నున్న మెడల, మాటికి జైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

కీరలను, కీరవాతము, అశిర్దము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అకారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న చిడ్డలకు (బుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మర్రియ ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపథ్యుల సేవనచే వాక్యవ్యయగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధముల బుగునట్టియు మహారోగ రములగు కీర్నాటక మూలికలనుండియే యాపధములను తయారు జేయుచుండును."

విజ్ఞతైన యాపాధ్యసార గుతులు, ప్రతి సీసామంజుష్టా అందును; చూచి తీసికొనవలెను.

అమరావతిపత్రిక, ప్రతిసీసాతో నూటి యుండును. కీరమూత్రము సీసా 4 బాకాలో, మూత్రమే.

6 సీసాలు శోకనూనె కెప్పింపజేసి

కుపాల భయ్యతోచేరి రు 1-6-0

12. సీసానూనెసారి కొనిన రు 2-12-0

25. సీసా నూనెసారి కొనిన రు 4-0-0

సమస్తరోగములకు మూత్రక అయుర్వే

దివ్య సిద్ధాపథముల రారాజును.

వినియోగము:— శ్రీ సీతారాధుపై వైద్యశాల, మైసూరు

